ΕΤΟΣ Ε΄. ΕΝ ΛΕΥΚΩΣΙΑ (ΚΥΠΡΟΥ) 26 ΙΟΥΝΙΟΥ 1910 ΑΡΙΘ 2[illegible]1

ΟΡΟΙ ΣΥΝΔΡΟΜΗΣ

Ἡ συνδρομὴ εἶνε προπληρωτέα ὑποχρεωτική:

Ἐτησία ἐν Κύπρῳ	Σελλ. 10
Ἑξάμηνος	» 5
Ἐτησία ἐν τῷ ἐξωτερικῷ	» 12
Ἑξάμηνος »	» 7

ΚΥΠΡΙΑΚΟΣ ΦΥΛΑΞ

ΕΘΝΙΚΗ ΕΒΔΟΜΑΔΙΑΙΑ ΕΦΗΜΕΡΙΣ

Αἱ ἐπιστολαὶ τῇ Διευθύνσει. — Τὰ χειρόγραφα δὲν ἐπιστρέφονται. — ΓΡΑΦΕΙΑ: Ἀγορὰ Κύκκου ἀριθ. 34 — Τιμὴ ἑκάστου φύλλου γρ. 2. — Ὑπεύθυνος Ἰδιοκτήτης ΕΦΡΑΙΜ Κ. ΠΕΤΡΙΔΗΣ

ΚΥΡΙΑ ΜΕΡΙΜΝΑ ΤΗΣ ΚΥΒΕΡΝΗΣΕΩΣ

Ἡ ἱστορία τῆς διπλωματίας θὰ ἀσχοληθῇ πάντως ἐν ἐκτάσει ἐπὶ τῆς Κυπρ. Συμβάσεως τοῦ 1878, δι' ἧς μία μεγαλόνησος τῆς ἀνατολ. Μεσογείου ἐθνολογικῶς μὲν ἑλληνική, δικαιώματι δὲ κατακτήσεως τμῆμα οὖσα τῆς τουρκικῆς ἐπικρατείας περιῆλθεν ὑπὸ τὴν βρεττανικὴν διακυβέρνησιν. Ἡ αὐστηρὰ δὲ καὶ ἀδέκαστος ἱστορία τοῦ νεωτέρου πολιτισμοῦ δὲν θὰ παραλίπῃ τὴν ἔρευναν καὶ μελέτην τοῦ ἐκπολιτιστικοῦ ἔργου τῆς Ἀγγλίας ἐν τῇ νήσῳ ταύτῃ εἰς ἣν τὰ μέγιστα ἐπηγγείλατο ἀγαθὰ διὰ στόματος τοῦ προέδρου τῆς Κυβερνήσεως αὐτῆς.

Οἱ πεπολιτισμένοι κατακτηταὶ καὶ κυρίαρχοι ξένων λαῶν μεγάλας ἀναλαμβάνουσιν εὐθύνας πρὸς τούτους καὶ τὴν ἱστορίαν διὰ τὸ συντελεσθὲν ἔργον, δι' οὗ μετρεῖται καὶ ἐκτιμᾶται τὸ ἠθικὸν παράστημα τούτων καὶ κατ' αὐτὸ ἀπονέμεται εἰς αὐτοὺς ἡ ἁρμόζουσα θέσις ἐν τῇ διεθνεῖ ἱστορίᾳ τοῦ κόσμου. Μεγάλα ὑλικῶς ἐγένοντο πολλὰ διὰ τῶν παρῳχημένων αἰώνων ἔθνη καὶ κράτη, ἐπεκτείναντα τὰς κατακτήσεις αὐτῶν ἐπὶ μεγίστας ἐκτάσεις τοῦ κόσμου ἀλλὰ μικρὰν κατέχουσι ταῦτα θέσιν ἐν τῇ ἱστορίᾳ καὶ ἡ μνήμη αὐτῶν σχεδὸν ἀπόλλυται διότι ἐλάχιστα ἢ οὐδὲν κατέλιπον ἴχνος τῆς διαβάσεως αὐτῶν ἐπὶ τοῦ προσώπου τῆς γῆς μόνιμον καὶ ὑπὲρ τὴν ἀεὶ μεταβαλλομένην καὶ ῥέουσαν φύσιν.

Ἔθνη, τοὐναντίον, μικρὰ πάνυ ἀριθμητικῶς, ὧν ἡ πάτριος γῆ μόλις σημειοῦται ἐπὶ τῶν γεωγραφικῶν χαρτῶν ἐπλήρωσαν τὴν ἱστορίαν διὰ τοῦ ὀνόματος καὶ τῆς δόξης αὐτῶν καὶ ἀπέβησαν οἱ αἰώνιοι καὶ ἀθάνατοι διδάσκαλοι καὶ ποδηγέται τῆς ἀνθρωπότητος. Τοσοῦτον ὑπερέχει ἡ πνευματικὴ καὶ ἠθικὴ τῆς ὑλικῆς καὶ ταπεινῆς κοσμικῆς δράσεως τῶν ἐθνῶν καὶ τῶν ἀτόμων, παρὰ πάσας τὰς προσπαθείας τοῦ τυφλοῦ ὑλισμοῦ ὅπως ἀποδείξῃ τὸν ἄνθρωπον μόνην ἀρχὴν καὶ γένεσιν ἔχοντα τὴν ἄψυχον καὶ ἄλογον φύσιν εἰς ἣν προώρισται νὰ ἐπανέλθῃ μετὰ βραχεῖαν ζωὴν ἵνα μηδενισθῇ.

Οὐαὶ εἰς τοὺς λαοὺς τοὺς παραγνωρίζοντας καὶ παρορῶντας τὴν ὑψηλοτέραν πνευματικὴν καὶ ἠθικὴν ἀποστολὴν αὐτῶν ἐν τῷ κόσμῳ καὶ προελομένους τὸ παραχρῆμα ὑλικὸν συμφέρον αὐτῶν τῆς διηνεκοῦς καὶ μονίμου δόξης καὶ εὐλογίας ἐν τῇ ἱστορίᾳ

Ἡ Μ. Βρεττανία ἀπέβη τὸ κατακτητικώτατον ἐν τῇ ἱστορίᾳ κράτος ἐπεκτείνασα τὴν κυριαρχίαν αὐτῆς ἐπὶ πᾶσαν τὴν ὑδρόγειον καὶ δικαιουμένη πολλῷ μᾶλλον τοῦ Ἰσπανοῦ μονάρχου νὰ καυχᾶται ὅτι οὐδέποτε δύει ὁ ἥλιος ἀνὰ τὴν ἐπικράτειαν αὐτῆς. Ἡ γεωγραφικὴ ὅμως ἀνὰ τὴν ὑφήλιον ἔκτασις τοῦ Βρεττανικοῦ Κράτους ἐὰν μὴ σημειωθῇ διὰ μεγάλης καὶ πρὸς ταύτην ἐφαμίλλου ἐκπολιτιστικῆς δράσεως θὰ ἐξαφανισθῇ ἀπὸ προσώπου τῆς γῆς καὶ ἀπὸ τῶν δέλτων τῆς ἱστορίας, ὡς ἐξαφανίζονται ὑπὸ τῶν κυμάτων τῆς πλημμυρίδος τὰ ἐπὶ τῆς ἄμμου ἀποτυπωθέντα ἴχνη τυχαίων διαβατῶν ἐν καιρῷ τῆς ἀμπώτιδος

Τὰς σκέψεις ταύτας προκαλεῖ ἐν ἡμῖν ἡ ἐπισκόπησις τῆς ὑπερτριακονταετοῦς ἐν τῇ νήσῳ ἡμῖν βρεττανικῆς διακυβερνήσεως, καθ' ἣν πολλάκις ἀδυνατοῦμεν νὰ εὕρωμεν σπουδαῖα ὑπὲρ αὐτῆς διακριτικὰ γνωρίσματα ἀπὸ τῆς Τουρκικῆς.

Ἡ Τουρκία ὡς βάρβαρος καὶ ἀνεπίδεκτος πολιτισμοῦ καὶ ἡμερώσεως εἶνε καταδεδικασμένη θᾶττον ἢ βράδιον εἰς ἀφανισμὸν καὶ ἐξόντωσιν ἀποκομιζομένη μεθ' ἑαυτῆς τὰς ἀρὰς καὶ τὸ ἀνάθεμα τῆς ἱστορίας ἐν τῷ αἰωνίῳ τάφῳ αὐτῆς καὶ ἡ ἀπὸ τῆς νήσου ἄρσις τῆς κυριαρχίας αὐτῆς ἔδει νὰ ἀποτελέσῃ μέγιστον εὐεργέτημα πληροῦν τὰς καρδίας ἡμῶν εὐγνωμοσύνης πρὸς τὴν Μ. Βρεττανίαν, καὶ μετὰ τοιούτων ἐλπίδων χρηστῶν ἐχαιρέτισεν τὴν μεταπολίτευσιν ὁ πολλὰ παθὼν λαὸς τῆς νήσου ταύτης.

Ἰδοὺ μία ὁλόκληρος τριακονταετία ἀπὸ τῆς χαρμοσύνου ἡμέρας τῆς ἀγγλικῆς κατοχῆς ἥτις ἀποτελεῖ ἱκανὸν διάστημα χρονικὸν ἵνα γένηται αἰσθητὴ ἡ εὐεργετικὴ ἐπὶ τὴν νῆσον ἐπίδρασις τῆς πεπολιτισμένης καὶ Χριστιανικῆς κυβερνήσεως. Μάτην ὅμως περιάγομεν τὸ βλέμμα καὶ ἀναζητοῦμεν τὰ ἔργα δι' ὧν ἡ ἀγγλικὴ διακυβέρνησις ἐν Κύπρῳ θὰ κατέλειπε μνήμην ἀΐδιον ἐν τῇ ἱστορίᾳ τῆς μικρᾶς ταύτης χώρας καὶ μάτην ἐν πολλοῖς προσπαθοῦμεν νὰ διακρίνωμεν τῆς τουρκικῆς τὴν ἀγγλικὴν διοίκησιν.

Ἀπαισία καὶ βδελυκτὴ θὰ εἶνε πάντοτε παρ' ἡμῖν ἡ τουρκικὴ κυριαρχία ἥτις ἐγένετο τοῦ ἀλάστορος δαίμονος μάστιξ κατὰ τῶν πεπολιτισμένων ἐθνῶν τῆς Ἀνατολῆς διὰ τὰς ἁμαρτίας αὐτῶν· ἐντούτοις μετὰ ἓν τρίτον περίπου ἑνὸς αἰῶνος ἀγγλικῆς διακυβερνήσεως ἀδυνατοῦμεν νὰ ἀνεύρωμεν τὸ μέγα καὶ ἀπλήρωτον χάσμα τὸ χωρίζον τὴν βρεττανικὴν ἀπὸ τῆς τουρκικῆς διοικήσεως τῆς νήσου ταύτης, τοὐναντίον μάλιστα ἀπαντῶμεν πλεῖστα κοινὰ καὶ δυσδιάκριτα σημεῖα καὶ γνωρίσματα περιάγοντα ἡμᾶς εἰς ἀπορίαν καὶ κατάπληξιν.

Ἀφ' ἧς ἡ ἀγγλικὴ διεδέξατο τὴν τουρκικὴν διοίκησιν ἐν Κύπρῳ ἡ φορολογία τῶν κατοίκων αὐτῆς ἀπέβη ἐπαχθεστέρα καὶ σκληροτέρα, [illegible] εἶνε τοῦτο ῥητορικὴ ἔξαρσις ἀλλὰ γεγονὸς μεμαρτυρημένον ὑπὸ τῆς ἁπλῆς συγκρίσεως τῶν προσόδων πρὸ καὶ μετὰ τὴν μεταπολίτευσιν. Ὡς ἡ τουρκικὴ καὶ ἡ ἀγγλικὴ διοίκησις τὸ προϊὸν τῶν φόρων ἀποκομίζει τῆς νήσου ἀφαιμάσσουσα αὐτὴν θανασίμως καὶ ματαιοῦσα πᾶσαν προσπάθειαν τοῦ λαοῦ πρὸς δημιουργίαν αἰσιωτέρου οἰκονομικοῦ τοὐλάχιστον μέλλοντος αὐτοῦ. Ἐὰν συνετελέσθησαν πρόοδοί τινες καὶ μεταβολαὶ ἐν Κύπρῳ ὑπὸ τὴν βρεττανικὴν διακυβέρνησιν, ὀφείλονται αὗται μόνον εἰς τὴν φυσικὴν ῥοπὴν τοῦ λαοῦ αὐτῆς καὶ οὐχὶ εἰς τὴν κυβερνητικὴν τῶν κρατούντων μέριμναν. Ἄλλαι νῆσοι Ἑλληνικαὶ ὡσαύτως ἀλλὰ τουρκοκρατούμεναι συνετέλεσαν κατὰ τὸ αὐτὸ τριακονταετὲς διάστημα μεγάλας οἰκονομικὰς καὶ ἐκπολιτιστικὰς προόδους καὶ ἀπολαύουσιν εὐημερίας ἀγνώστου παρ' ἡμῖν, καίτοι πᾶσαι αἱ φυσικαὶ συνθῆκαι ἐν αὐταῖς ὑπάρχουσιν ἐν πολλοῖς χείρονες τῶν παρ' ἡμῖν.

Ἡ βρεττανικὴ διοίκησις ἐγκαθισταμένη ἐν Κύπρῳ εὗρε στάδιον εὐρείας ἐκπολιτιστικῆς ἐνεργείας. διότι ὁ λαὸς αὐτῆς κατεῖχε πάντα τὰ ἐθνολογικὰ καὶ ἱστορικὰ στοιχεῖα πάσης προόδου καὶ πολιτισμοῦ καὶ θὰ ἤρκει ἀσθενὴς πνοὴ τῆς νέας κυβερνήσεως νὰ ἀναφλέξῃ τὸν ὑποκαίοντα σπινθῆρα ἵνα ἀναδοθῶσι φλόγες θαμβωτικαὶ τὴν σκοτάζουσαν Ἀνατολὴν θερμαίνουσαι. Ἡ πρώτη πεπολιτισμένης Κυβερνήσεως μέριμνα ἔδει νὰ γένηται ὑπὲρ τῆς πνευματικῆς καὶ ἠθικῆς ἀναπτύξεως καὶ μορφώσεως τῶν φορολογουμένων, καὶ ἐν τῇ μερίμνῃ ταύτῃ ἐν Κύπρῳ εἶχεν ἐνώπιον αὐτῆς ἐξαιρετικῶς εὐνοϊκὰς περιστάσεις, ὑπὲρ πᾶσαν χώραν ὑπὸ τὸ βρεττανικὸν σκῆπτρον. Ἐθνικὴ τοῦ Κυπρ. λαοῦ παιδεία οὖσα ἡ Ἑλληνικὴ παρέχει εἰς εὐσυνειδήτους κυβερνήτας τὸ δραστικώτατον καὶ ἰσχυρότατον μέσον ὑψηλοῦ ἐκπολιτισμοῦ καὶ προόδου, κυβερνῶσα δὲ λαὸν ὑπὸ διακαεστάτου πόθου ἐμφορούμενον ὑπὲρ τῆς ἰδίας παιδεύσεως θὰ ἠδύνατο τὴν Κύπρον ἀπὸ τῆς πρώτης ἀπὸ τῆς μεταπολιτεύσεως γενεᾶς ν' ἀναδείξῃ τὴν πρώτην ἐν Ἀνατολῇ χώραν ὑπόδειγμα εὐνομίας, τάξεως καὶ ἡμερότητος

Μετὰ τῆς παιδεύσεως τοῦ λαοῦ, κατὰ τὸ νεώτερον πνεῦμα, θὰ συνεβάδιζεν ἡ οἰκονομικὴ πρόοδος καὶ εὐημερία τῆς νήσου, ἐὰν ἡ Κυβέρνησις μνήμων γενομένη καὶ τῶν ἐπαγγελιῶν πρὸς τοὺς νησιώτας καὶ πρὸς τὸ βρεττανὸν ἔθνος, καὶ τῆς προελεύσεως καὶ καταγωγῆς αὐτῆς ἀπὸ χώρας προπορευομένης ἐν τῇ παγκοσμίῳ ἐκπολιτιστικῇ κινήσει, πᾶσαν τὴν μέριμναν καὶ προσοχὴν αὐτῆς ἀφιέρου εἰς τὴν οἰκονομικὴν προαγωγὴν τοῦ λαοῦ.

Τὴν Κυπριακὴν Κυβέρνησιν δὲν ἀπασχολοῦσιν αἱ ἀκοίμητοι φροντίδες τῶν αὐτονόμων χωρῶν, διὰ τὴν ἰδίαν ἀσφάλειαν καὶ τὴν ἑδραίωσιν τοῦ πολιτικοῦ καὶ ἐθνικοῦ γοήτρου αὐτῶν, οὐδὲ ὑποχρεοῦται νὰ διαθέτῃ τὸ μεῖζον μέρος τῶν δημοσίων προσόδων εἰς καταστρεπτικὰς δαπάνας πολεμικάς.

Ἐν Κύπρῳ τὸ βρεττανικὸν γόητρον συμπίπτει καὶ συναύξεται μετὰ τῆς ποικίλης ἐκπολιτιστικῆς δράσεως τῆς βρεττανικῆς κυβερνήσεως ἐν αὐτῇ. Ἡ γεωργία εἶνε καὶ ἔσται πάντοτε ἡ κυρία καὶ πρωτεύουσα πηγὴ τοῦ πλούτου τῆς χώρας, ἥτις κέκτηται περισσῶς πάντα τὰ στοιχεῖα τῆς πλήρους εὐδοκιμήσεως αὐτῆς, διότι καὶ τὸ κλῖμα εἶνε εὔκρατον καὶ πρόσφορον πρὸς πᾶσαν γεωργικὴν παραγωγὴν καὶ τὸ ἔδαφος κέκτηται ἐξαιρετικὴν γονιμότητα καὶ ποικιλίαν μοναδικήν. Τὸ Γεωργικὸν Τμῆμα ἔδει νὰ συσταθῇ ἀπὸ τῆς πρώτης ἡμέρας τῆς Ἀγγλικῆς κατοχῆς, ὡς ἐγένετο πρόνοια ἐν τοῖς πρώτοις πρὸς ἀναζήτησιν καὶ ἐξεύρεσιν ὑδάτων, καὶ γενναίως νὰ θεσπίζωνται πιστώσεις ὑπὲρ τῆς εἰδικῆς μορφώσεως τῶν ἀγροτικῶν πληθυσμῶν πρὸς προαγωγὴν τῆς γεωργίας, τῆς κτηνοτροφίας, καὶ τῶν συναφῶν πρὸς αὐτὰς βιοτεχνῶν. Παιδεία καὶ γεωργία ἔδει νὰ συνδεθῶσιν εἰς ἀχώριστον ξυνωρίδα ἕλκουσαι τὸ Κυπριακὸν ἅρμα ἐν τῇ ὁδῷ πάσης εὐημερίας καὶ προόδου· ἐν τούτοις οἱ δύο πρωτεύοντες οὗτοι παράγοντες εἴτε παρωράθησαν ἀστόργως εἴτε καὶ μὲ βάσκανον εἶδεν αὐτοὺς ὀφθαλμὸν ἡ Κυβέρνησις. Τοῦ Τμήματος τῆς Παιδείας προέστησαν Ἄγγλους πάστορας, ὑπολαμβάνοντες τὴν νῆσον ὡς τόπον ἀγρίων, πρόσφορον στάδιον προσηλυτισμοῦ εἰς τὴν ἀγγλικὴν Ἐκκλησίαν, τὴν Ἑλληνικὴν δὲ παιδείαν ἀνίκανον πρὸς μόρφωσιν αὐτοῦ καίτοι ὑπάρχει αὕτη ἐθνικὸν αὐτοῦ παλλάδιον καὶ ἡ ὑπὲρ τῆς παιδείας κυβερνητικὴ χορηγία παρὰ λαῷ ἐπαχθέστατα φορολογουμένῳ καὶ μόλις ἀπαλλαγέντι τῆς τουρκικῆς ἀφαιμάξεως καὶ καταπονήσεως ἐγένετο γλισχροτάτη καὶ ὅλως ἀνεπαρκής.

Τὸ Γεωργικὸν Τμῆμα τῷ 1894 μόλις ποῦ ἱδρυθὲν ἑκκαίδεκα ἀπὸ τῆς κατοχῆς ἔτη, ἔσχε τὴν μεγάλην καὶ μοναδικὴν εὐτυχίαν νὰ διευθύνηται παρὰ τοῦ ἀρίστου μὲν ἐν Ἕλλησι διαπρεποῦς δὲ παρ' ἅπαντι τῷ γεωπονικῷ κόσμῳ γεωπόνου κ. Γενναδίου καὶ τοῦτο δαπάναις οὐχὶ τῶν γενικῶν δημοσίων προσόδων ἀλλὰ τῶν τοπικῶν ταμείων τοῦ ἀκριδικοῦ καὶ τῶν λειψάνων τοῦ ἀγροφυλακικοῦ ὡ, καὶ τοῦ Δανειστικοῦ. Ὁ κ. Γεννάδιος μετὰ πατριωτικοῦ ἐνθουσιασμοῦ ἐπιδοθεὶς εἰς τὴν ἀναγέννησιν καὶ ἐνίσχυσιν τῆς γεωργίας κατὰ πάσας τὰς δυνατὰς αὐτῆς ἐκφάνσεις ἐν τῷ τόπῳ ἀπετέλεσεν ἀληθῶς γιγαντιαίαν ἐργασίαν παρὰ τὰ γλισχρότατα μέσα καὶ τὴν ἀκατονόμαστον ἀδιαφορίαν τῆς Κυβερνήσεως ἢ καὶ τὸν ταπεινὸν κατ' αὐτοῦ πόλεμον παρ' ἐνίων προσώπων κυβερνητικῶν.

Τούτων ἕνεκεν ἡ Κύπρος δὲν ἠδυνήθη νὰ καρπωθῇ ὅσα ἐδικαιοῦτο ὠφελήματα ἀπὸ τῶν πολυτίμων ὑπηρεσιῶν τοῦ διαπρεποῦς ἐπιστήμονος, ἀναγκασθέντος νὰ παραιτηθῇ ὡς εἶχε παραιτηθῇ πρότερον τοῦ Δασονομικοῦ ὁ γάλλος Madon. Καίτοι πολλὰς ἐστηρίξαμεν ἐν ἀρχῇ ἐλπίδας ἀγαθὰς ἐπὶ τὸν διάδοχον αὐτοῦ κ. Δ. Σαρακωμένον πᾶσαι δυστυχῶς ταχέως καὶ ἀλλεπαλλήλως ἐφυλλορρόησαν καὶ ἐκ τῶν ὑστέρων κατεδείχθη ὅτι ἡ ἐκλογὴ μεταξὺ τῶν Ἑλλήνων γεωπόνων τοῦ διαδόχου τοῦ κ. Γενναδίου δὲν ἐγένετο μεταξὺ τῶν δραστηριωτέρων καὶ φιλοπονωτέρων καὶ μετὰ πατριωτικοῦ πόνου καὶ ἐνθουσιασμοῦ δυναμένων νὰ μοχθήσωσιν ὑπὲρ τῆς γεωργικῆς εὐημερίας καὶ προόδου τοῦ ἐπιλέκτου τούτου τμήματος τῆς μεγάλης Ἑλληνικῆς πατρίδος.

ΔΗΜΟΣΙΟΝΟΜΙΚΑΙ ΜΕΛΕΤΑΙ

ΠΕΡΙ ΤΟΥ ΠΡΟΫΠΟΛΟΓΙΣΜΟΥ ΕΝ ΤΑΙΣ ΣΥΝΤΑΓΜΑΤ. ΧΩΡΑΙΣ ΚΑΙ ΠΕΡΙ ΤΟΥ ΠΡΟΫΠΟΛΟΓΙΣΜΟΥ ΤΗΣ ΚΥΠΡΟΥ

[Κατὰ τὴν ἐν τῷ Ἀναγνωστηρίῳ τῆς «Ἀγάπης τοῦ Λαοῦ» διάλεξιν τῆς 6 Ἰουνίου 1910].

Τὸ κράτος ἔχον πολλὰς καὶ διαφόρους ἀνάγκας, ἔχει χρείαν πόρων πρὸς πλήρωσιν τῶν ἀναγκῶν τούτων καὶ οἱ πόροι, δι' ὧν ἀνταποκρίνεται εἰς τὰς δημοσίας δαπάνας τὰς γινομένας πρὸς πλήρωσιν τῶν διαφόρων τοῦ κράτους σκοπῶν, ἦνε α') οἱ φόροι (φόροι, δασμοὶ καὶ τέλη) β') ἡ δημοσία περιουσία καὶ ἀπαλλοτρίωσις κ.λ. κτήσεων ἐθνικῶν καὶ γ') τὰ δημόσια δάνεια. Ἐπειδὴ ὅμως ἡ χώρα στερεῖται ἀτομικῆς περιουσίας ἐπαρκοῦς, ἥτις γενικῶς ἦνε ἐλαχίστη ἐλάχιστον καλύπτουσα μέρος τῶν δαπανῶν (σχετικῶς μεγάλας ἰδιοκτησίας ἔχουν ἡ Αὐστρία, Βαυαρία, Πρωσσία, Βάδη κλ.) διὰ τοῦτο αἱ Κυβερνήσεις ἀναζητοῦν κατὰ τὸ πλεῖστον κυρίως ἐν τῇ συνεισφορᾷ τῶν ἀτόμων τὴν πλήρωσιν τῶν διαφόρων τοῦ κράτους ἀναγκῶν.

Ὅπως λέγει καὶ ὁ Garnier καὶ Κυβερνήσεις δὲν ἔχουσι πρόχειρον πόρον, σπουδαῖον καὶ πραγματικὸν παρὰ μόνον τοὺς φόρους καὶ τὰ δάνεια, τὴν φορολογίαν τουτέστι καὶ τὴν πίστιν. Ἀλλ' ἐπειδὴ ὁ τόκος τῶν δανείων πληρώνεται μόνον δι' αὐξήσεως τῶν φόρων ἕπεται ἐκ τούτου ὅτι ὁ κατ' ἐξοχὴν πόρος ὁ δυνάμενος ν' ἀνταποκρίνηται εἰς τὰς δημοσίας δαπάνας ἦνε ὁ φόρος»

Ἐν τῇ ἐπιβολῇ τῶν φόρων χάριν τῆς οἰκονομικῆς ζωῆς τῆς χώρας, ἐν ὁμαλῇ τοῦ Κράτους καταστάσει ἦνε ἀναγκαία καὶ ἐπιβεβλημένη ἀρχή, ὅπως ἡ ἀξία τῆς εἰσφορᾶς εὑρίσκεται ἐν ἀναλογίᾳ καὶ ἁρμονίᾳ πρὸς τὴν ἀξίαν τοῦ ἐπιδιωκομένου σκοποῦ. Ἦνε δὲ καὶ παρακεκινδυνευμένον καὶ ἐκτὸς τῶν ὁρίων φρονίμου, προνοητικῆς καὶ λελογισμένης διαχειρίσεως τῶν οἰκονομικῶν τῆς χώρας νὰ ἀφίεται εἰς τὴν τύχην του τὸ κράτος καὶ νὰ μὴ καταβάλλεται ὑπὸ τῶν Κυβερνήσεων ἡ ἀναγκαία φροντὶς ὅπως ἰσορροπῶσιν αἱ ἀνάγκαι πρὸς τὰ μέσα. Θὰ παρουσιάζοντο ἐκ τοιαύτης ἀμεριμνησίας, ἀπρονοησίας καὶ ἀβελτηρίας, ἀταξία ἐν τῇ διαχειρίσει καὶ δυσαρμονία ἐπιζημία καὶ ἐπικίνδυνος ὅπως ὑπάρξῃ εὔτακτος διαχείρισις, δέον πρὸ τῆς ἐνάρξεως ταύτης, δηλ. ἑκάστοτε πρὸ τῆς ἐνάρξεως ὡρισμένης οἰκονομικῆς περιόδου, νὰ προϋπολογίζωνται τὰ ἔξοδα καὶ ἔσοδα.

Ἐὰν βεβαίως ἐπανελαμβάνοντο κατ' ἔτος τὰ ἔξοδα καὶ ἔσοδα ἀκριβῶς τὰ αὐτά, ὁ ἅπαξ γενόμενος πίναξ θὰ ἦτο ἀρκετός, ἐπειδὴ ὅμως δὲν συμβαίνει τοιοῦτόν τι, καθότι αἱ περιστάσεις ἢ αἱ ἐθνικαὶ ἀνάγκαι ἐπιτάττουν μεταβολὰς καὶ ἀλλοιώσεις εἰς τοὺς νόμους τῶν ἐσόδων καὶ ἐξόδων ὑποκειμένων οὕτω ἑκάστοτε εἰς αὐξομειώσεις, διὰ τοῦτο ἐπιβάλλεται εἰς τὰ συνταγματικὰ κράτη ὅπως **κατ' ἔτος** πρὸ τῆς ἐνάρξεως τῆς οἰκονομικῆς περιόδου ὑποβάλληται εἰς τὴν ἔγκρισιν τῶν ἀντιπροσώπων τοῦ λαοῦ πίναξ περιέχων τὰ κατὰ τὴν ὡρισμένην ἐκείνην χρονικὴν περίοδον προϋπολογιζόμενα καὶ εἰκαζόμενα ἔσοδα καὶ ἔξοδα, ἅτινα θὰ ἰσχύουν κατὰ τὴν περίοδον ταύτην. Ὁ πίναξ οὗτος ἦνε ὁ **προϋπολογισμός**.

Ὁ προϋπολογισμὸς ὡς περιλαμβάνων ὅλα τὰ ἔσοδα, ἅτινα δέον νὰ ῥυθμίζωνται ἀναλόγως τῶν δαπανῶν, καὶ τὰ ὁποῖα ὡς εἴπομεν ἀπορρέουν κατὰ τὸ μέγιστον μέρος ἀπὸ τοῦ λαοῦ, εἰς τὰ συνταγματικὰ κράτη ἐπιβάλλεται ὅπως κυροῦται ὑπὸ τῆς ψήφου τοῦ λαοῦ, ἵνα οὗτος γινώσκῃ τοὺς φόρους, εἰς οὓς ὑποβάλλεται καὶ τὰς ἀνάγκας, πρὸς θεραπείαν τῶν ὁποίων γίνεται ἡ εἰσφορά.

Πολλοὶ παρῆλθον αἰῶνες καὶ πολλοὶ προηγήθησαν ἀγῶνες μέχρις ὅτου ἐπιτευχθῇ ἡ συμμετοχὴ τοῦ λαοῦ ἐν τῷ κανονισμῷ τῶν οἰκονομικῶν τῆς χώρας. Αἱ νῦν κρατοῦσαι συνταγματικαὶ ἀρχαὶ προέβαλον κατόπιν πάλης μεγάλης μεταξὺ ἡγεμόνων, σφετεριζομένων δικαιώματα βίᾳ καὶ δι' αὐθαιρεσίας ἀλογίστου, καὶ λαοῦ φορολογουμένου ἄνευ συμμετοχῆς αὐτοῦ ἐν τῇ καταρτίσει τῶν φορολογικῶν νόμων καὶ καταπιεζομένου ἀσπλάγχνως καὶ βαρέως καὶ δυσαναλόγως πρὸς τοὺς πόρους αὐτοῦ. Ἦνε αἱ νῦν συνταγματικαὶ ἐλευθερίαι ἀποτέλεσμα ἀγώνων μεγάλων καὶ συνεχῶν ἐκ μέρους τοῦ λαοῦ κατὰ ἀπολυταρχίας ἀστόργου καὶ ἐκβιαστικῆς.

Ἐν **Ἀγγλίᾳ** τὰ δικαιώματα τῶν τάξεων ἐν τῇ ἐπιβολῇ τῶν φόρων καὶ τῷ καταρτισμῷ τοῦ προϋπολογισμοῦ, ἦσαν περισσότερον ἢ ἐν ἄλλῃ χώρᾳ ἀρχῆθεν σεβαστά. Ἀπὸ δὲ τοῦ 1215 μ. Χ. ἐπὶ Ἰωάννου τοῦ Ἀκτήμονος χρονολογεῖται ἡ Magna Charta, ἐν ᾗ διακηρύττεται ὅτι ὁ ἡγεμὼν θέλει σεβασθῇ τὰς ἐλευθερίας τοῦ λαοῦ, ὅπερ ἀνεγνώριζε κατόπιν καὶ ὁ Ἐδουάρδος ὁ Α΄. Ἐκ τῶν συνελεύσεων ἐκείνων, τῶν ἀναγνωρισθεισῶν ὑπὸ τοῦ συνταγματικοῦ ἐκείνου χάρτου, ὧν ἐζητεῖτο ἡ ἔγκρισις πρὸς ἐπιβολὴν τῶν φόρων, ἐγεννήθη ἡ Βουλὴ τῶν Κοινοτήτων (House of Commons). Μετὰ πάροδον αἰώνων τινῶν Κάρολος ὁ Α΄, καίτοι ὑπέγραψε τῷ 1628 τὴν αἴτησιν Δικαιωμάτων (Petition of rights), ἐν τούτοις ἐπεζήτησε νὰ ἐπιβάλῃ φόρους ἄνευ τῆς ἐγκρίσεως τῆς Βουλῆς, τὴν ὁποίαν αὐθαιρέτως διέλυσεν ἐπὶ ἕνδεκα ἔτη ἀπὸ τοῦ 1629—1640 ἐπιβάλλων μονομερῶς φορολογίαν διὰ Β. Διαταγμάτων. Ὁ Hampden ἠρνήθη τότε νὰ πληρώσῃ καὶ ἤχθη ἐνώπιον τοῦ δικαστηρίου, τὸ ὁποῖον πιεζόμενον, ἀπεφάνθη ὅτι ὁ Βασιλεὺς δύναται νὰ ἐπιβάλῃ φορολογίαν ἔστω καὶ ἄνευ τῆς συναινέσεως τοῦ λαοῦ διὰ Β. Διαταγμάτων. Ἡ τοιαύτη τακτικὴ τοῦ Βασιλέως ἐπέφερε στάσιν καὶ τῷ 1649 τὴν καταδίκην αὐτοῦ

Τὰς ἀπολυταρχικὰς Καρόλου τοῦ Α΄ δοξασίας ἐζήτησε ν' ἀκολουθήσῃ καὶ Ἰάκωβος ὁ Β΄, οὗ ἕνεκεν ἐπῆλθεν ἡ ἐπανάστασις τοῦ 168 , ἡ καταλύσασα τὴν βασιλείαν τοῦ Ἰακώβου καὶ ἀναβιβάσασα ἐπὶ τοῦ θρόνου τὸν Γουλιέλμον τῆς Ὀράγγης. Ἀπὸ τῆς ἐποχῆς αὐτῆς χρονολογεῖται ὁ ἀμοιβαῖος σεβασμὸς τῶν δικαιωμάτων τοῦ στέμματος καὶ τοῦ λαοῦ καὶ ἀναφαίνονται μικρὸν κατὰ μικρὸν αἱ νῦν διέπουσαι τὸν θεσμὸν τοῦ προϋπολογισμοῦ ἀρχαί.

Ἐν **Νοτίῳ Γερμανίᾳ** εἶχον διατηρηθῇ κατὰ τὸ μᾶλλον καὶ ἧττον σεβαστὰ τὰ δικαιώματα τῶν τάξεων ἐν τῇ ψηφίσει τῶν φορολογικῶν νόμων, ἐν **Πρωσσίᾳ** ὅμως τοὐναντίον κατεπατήθησαν ταῦτα ὑπὸ τῶν ἀπολυταρχικῶν τάσεων τῶν ἡγεμόνων. Ἐν Πρωσσίᾳ ἀπὸ τῶν μέσων τῆς 17ης ἑκατονταετηρίδος συνετάσσοντο πίνακες ἐσόδων καὶ ἐξόδων, ἐκράτει δὲ ἀρχῆθεν καὶ ἡ ἀρχὴ τῆς δημοσιότητος τοῦ προϋπολογισμοῦ, δι' ἧς καθίστατο γνωστὴ ἡ ἀνάγκη τῶν αἰτουμένων φόρων καὶ ὅτι δὲν ἐπεβάλλοντο περισσότεροι ἢ ὅσους ἐπέταττον αἱ ἀνάγκαι τῆς χώρας. Τὸ Πρωσσικὸν Σύνταγμα τῆς 31 Ἰανουαρ. 1850 ἀνεγνώριζε μετὰ ταῦτα τὰ δικαιώματα τοῦ λαοῦ, τὰ ἀναγραφέντα προηγουμένως ἐν τῷ Βελγικῷ συντάγματι τοῦ 1831, καὶ καθώριζεν ὅτι ἅπαντα τὰ ἔσοδα καὶ ἔξοδα ἀναγράφονται ἐν τῷ προϋπολογισμῷ ψηφιζομένῳ κατ' ἔτος διὰ νόμου.

Ἐν Γαλλίᾳ ἡ βασιλεία συνεκέντρου ἤδη κατὰ τὸν 17ον αἰῶνα ἐν ἑαυτῇ ἅπασαν τὴν δύναμιν, ἐπιβάλλουσα φόρους καὶ διαχειριζομένη τὰ οἰκονομικὰ τῆς χώρας ἄνευ τῆς ἐγκρίσεως τῶν τάξεων. Μετὰ τὴν Γαλλικὴν ὅμως ἐπανάστασιν ἀνεβίωσαν τὰ δικαιώματα τοῦ λαοῦ· ὀλίγον πρὸ ταύτης ὁ Mirabeau διεκήρυττεν ὅτι «ἦνε φυσικὸν καὶ ἀπαράγραπτον δικαίωμα τῶν λαῶν νὰ συγκατατίθενται εἰς τὰς περὶ φόρου αἰτήσεις τοῦ ἡγεμόνος καὶ ἐκ μόνης τῆς συνδρομῆς ταύτης δύναται νὰ γεννᾶται νόμος, πᾶσα δὲ εἴσπραξις ἄνευ νόμου ἢ παρὰ τὸν νόμον ἦνε λῃστεία.» Ἡ Συντακτικὴ Συνέλευσις τοῦ 1789 διεκήρυξε καὶ ἐπέβαλε τὰ δικαιώματα ταῦτα, ἐπίσης καὶ ἡ τοῦ 1791 διὰ τοῦ συντάγματος τοῦ ἔτους ἐκείνου. Ἀπὸ τοῦ 1814—1848 ἐτέθησαν εἶτα αἱ βάσεις τῆς οἰκονομικῆς νομοθεσίας, τὰ δὲ περὶ προϋπολογισμοῦ ἐκανονίσθησαν ἐν πολλοῖς ὑπὸ τοῦ νόμου τῆς 25 Μαρτίου 1817, δι' οὗ ἐπεβλήθησαν ἡ εἰδίκευσις τῶν πιστώσεων, ἡ καθολικότης καὶ τὸ ἐνιαῖον τῶν ταμείων, τὰ περὶ ἀπολογισμοῦ κρατοῦντα κ.λ.

Τὰ περισσότερα συντάγματα ἀναγράφουσιν ὅτι ὁ προϋπολογισμὸς ψηφίζεται διὰ νόμου. Γεννᾶται ὅμως τὸ ζήτημα ἂν ὑπάρχῃ διαφορὰ μεταξὺ αὐτοῦ καὶ τῶν λοιπῶν νόμων. Τοῦτο μεγάλως ἐγένετο ἀντικείμενον μεγάλης καὶ σοβαρᾶς ἐπιστημονικῆς συζητήσεως, ἡ γενικῶς δὲ κρατοῦσα σήμερον γνώμη ἦνε ὅτι δέον νὰ γίνῃ παραδεκτὴ ἡ διάκρισις νόμων οὐσιαστικῶν καὶ τυπικῶν καὶ ὅτι εἰς τοὺς δευτέρους τούτους περιλαμβάνεται καὶ ὁ προϋπολογισμός. Διὰ τοῦ τύπου τοῦ νόμου δὲν περιβάλλονται μόνον διατάξεις περιέχουσαι κανόνα δικαίου (αἵτινες ἦνε οἱ οὐσιαστικοὶ νόμοι) ἀλλὰ πολλάκις ὁ τύπος τοῦ νόμου ἐπιβάλλεται καὶ ἐπὶ τῶν ἐνεργειῶν τῆς πολιτείας μὴ περιεχουσῶν κανόνα δικαίου ἀλλ' ἀνηκουσῶν εἰς τὸν κύκλον τῶν λειτουργιῶν τῆς διοικήσεως, οἷα ἦνε καὶ ὁ προϋπολογισμός, ὅστις ῥητῶς ἀναγράφεται ὅτι δὲν ἔχει κῦρος διὰ τῆς μονομεροῦς ἐνεργείας τῆς Κυβερνήσεως ἂν μὴ ψηφίζεται διὰ νόμου, ἂν μὴ δηλαδὴ συμπράττῃ καὶ ἡ ἀντιπροσωπεία τοῦ λαοῦ, ἀσκοῦσα οὕτω ἔλεγχον ἐπὶ τῆς διοικήσεως.

Ἡ διάκρισις αὕτη οὐσιαστικῶν καὶ τυπικῶν νόμων ἐγένετο τὸ πρῶτον ὑπὸ τοῦ Pfizer τῷ 1836, κατόπιν ὑπὸ τοῦ Friker τῷ 1861, διὰ τῆς διατριβῆς δὲ τοῦ P. Laband τῷ 1871 καθωρίσθη ἀκριβῶς ἡ νομικὴ φύσις τοῦ προϋπολογισμοῦ καὶ τὰ ὅρια τῆς ἐνεργείας τῶν ὀργάνων τῆς πολιτείας, ἡ ἐπὶ τῶν ὁποίων συζήτησις χρονολογεῖται κυρίως ἀπὸ τῆς κατὰ τὸ 1862 διαφωνίας τοῦ ὑπουργείου Bismark πρὸς τὴν βουλὴν ἀρνηθεῖσαν νὰ ψηφίσῃ τὰς αἰτουμένας πιστώσεις. Πρὸς τὴν γνώμην τοῦ Laband συντάσσονται οἱ Jellinok, Esmein, Hauriou, Boucard et Jefe, οἱ ἀποθανόντες καθηγηταὶ τοῦ Ἐθνικοῦ Πανεπιστημίου Οἰκονομίδης, Ἀραβαν-

τινὸς καὶ ἄλλοι. Διαφωνοῦν δὲ οἱ Martitz, Hänel, Zorn κ.λ.

Μεγάλη ἐπίσης ἐχώρησε συζήτησις ἐν τοῖς ἀφορῶσι τὴν νομικὴν ἰσχὺν τῶν νόμων, ἐφ' ὧν στηρίζονται τὰ ἐν τῷ προϋπολογισμῷ ἀναγραφόμενα ἐτησίως ἔξοδα καὶ ἔσοδα. Ὁ Zorn φρονεῖ ὅτι, ἀφοῦ ἡ ἰσχὺς τοῦ προϋπολογισμοῦ διαρκεῖ ἐπὶ ἓν μόνον ἔτος αἱ δὲ δαπάναι καὶ οἱ πόροι τῶν πάντως ν' ἀναγραφῶσιν ἐν τῷ προϋπολογισμῷ, ἕπεται ὅτι ἡ νομικὴ ἰσχὺς τῶν φορολογικῶν τούτων νόμων διαρκεῖ ἐπὶ ἓν ἔτος καὶ ἐξαρτᾶται ἐκ τῆς κατ' ἔτος ἐκδόσεως ἑτέρου νόμου ἀναφερομένου εἰς τὴν ἐκτέλεσιν αὐτῶν, ἐξαρτᾶται δηλαδὴ ἐκ τοῦ προϋπολογισμοῦ τοῦ κατ' ἔτος ψηφιζομένου.

Ἡ μᾶλλον ὅμως παραδεδεγμένη γνώμη ἦνε ἡ ἀντίθετος, ἣν ὑποστηρίζουν οἱ Laband, Jellinek, Prazak, καὶ καθ' ἣν οἱ φορολογικοὶ οὗτοι νόμοι ἰσχύουσι μέχρι τῆς ὑπὸ νεωτέρων νόμων καταργήσεως αὐτῶν, ἂν μὴ ρητῶς ὡρίσθη τὸ χρονικὸν διάστημα τῆς ἰσχύος των, καὶ καθ' ἣν ἡ ἐν τῷ προϋπολογισμῷ ἀναγραφὴ προλέγει μόνον τὰ κατὰ τὴν προσεχῆ οἰκονομικὴν περίοδον εἰκαζόμενα ἀποτελέσματα αὐτῶν.

Μόνον τὸ Βελγικὸν σύνταγμα ἐν ἄρθρῳ 111, ἐπίσης καὶ τὸ Αὐστριακόν, ὁρίζουν ὅτι οἱ φορολογικοὶ νόμοι ἰσχύουν ἐπὶ ἓν ἔτος, τὸ Πρωσσικὸν δὲ μάλιστα σύνταγμα ἐν ἄρθρῳ 109 σημειοῖ ὅτι οἱ νόμοι οὗτοι ἰσχύουν μέχρι τῆς ὑπὸ νεωτέρων καταργήσεως αὐτῶν, προδήλως πράττον τοῦτο ὅπως ἀποκλείσῃ τὴν παρακεκινδυνευμένην καὶ ἄστοχον ἀντίθετον ἑρμηνείαν, ἣν τινες θέλουν νὰ προβάλουν ὅπου εἰς ἄλλα συντάγματα δὲν ἀναγράφεται τὸ ὅριον τῆς ἰσχύος τῶν νόμων, ἐφ' ὧν στηρίζονται τὰ ἐν τῷ προϋπολογισμῷ ἀναγραφόμενα ἔσοδα καὶ ἔξοδα.

(ἀκολουθεῖ)

ΓΕΩΡΓΙΟΣ Α. ΜΑΡΚΙΔΗΣ

ΟΙ ΝΕΟΙ ΔΙΔΑΣΚΑΛΟΙ ΕΙΣ ΠΕΡΙΟΔΕΙΑΝ ΠΑΤΡΙΩΤΙΚΗΝ

Τοῦ Παγκυπρίου Διδασκαλείου οἱ ἀποφοιτῶντες ἐφέτος νέοι διδάσκαλοι φαεινὴν συνέλαβον ἰδέαν, ἥτις προώρισται νὰ ἐπιδράσῃ μεγάλως καὶ συνεχῶς ἐπὶ τὰς τύχας τῆς νήσου, ἐὰν ἡ ἐκτέλεσις αὐτῆς συνεχισθῇ καὶ ἐν τῷ μέλλοντι ὑπὸ τῶν ἑκάστοτε ἀποφοίτων τοῦ Διδασκαλείου καὶ τοῦ κλασσικοῦ Γυμνασίου.

Καταλιπόντες τὰ μαθητικὰ ἑδώλια ἀπεφάσισαν οἱ φιλότιμοι καὶ φιλοπάτριδες νέοι ἐθνικοὶ σκαπανεῖς νὰ ἐπιχειρίσωσι περιοδείαν ἀνὰ τὴν νῆσον ἐν σώματι καὶ ἐν πορείᾳ στρατιωτικῇ πρὸς ἐπίσκεψιν τῶν κυριωτάτων ἑλληνικῶν κοινοτήτων πόλεων καὶ χωρίων πρὸς συλλογὴν ἐράνων ὑπὲρ τοῦ Ἐθνικοῦ Στόλου.

Πρὸς τῷ πατριωτικῷ καὶ εὐρύτερον πρακτικὸν ἐπιδιώκοντες σκοπὸν ἵνα γένωνται ὡς οἷόν τε χρήσιμοι καὶ ἐπωφελεῖς εἰς τὰς κοινότητας παρ' αἷς θὰ ἐξασκῶσιν ἑκάστοτε τὸ θεῖον ἔργον αὐτῶν οἱ νέοι διδάσκαλοι ἀπετάθησαν πρὸς τὸν κ. Ν. Καταλᾶνον, ὅστις ἄσμενος πεφάσισε νὰ συνοδεύσῃ αὐτοὺς κατὰ τὴν πατριωτικὴν ταύτην περιοδείαν ποιούμενος εἰς τὰς διαφόρους κοινότητας διαλέξεις ἐπὶ θεμάτων ἐθνικῶν, κοινωνικῶν, οἰκονομικῶν, περὶ ἐργασίας, περὶ πίστεως, περὶ συνεργατικῶν ἑταιρειῶν, καὶ περὶ πάντων τῶν μέσων ἐκείνων δι' ὧν αἱ νεώτεραι κοινωνίαι καὶ αἱ ἀγροτικαὶ ἰδίᾳ ἐξασφαλίζουσι τὴν οἰκονομικὴν εὐπραγίαν καὶ τὴν πνευματικὴν καὶ ἠθικὴν ἀνάπτυξιν καὶ διάπλασιν αὐτῶν.

Ἡ ἐπίσκεψις τοῦ ὁμίλου τούτου παρ' ἑκάστῃ κοινότητι θὰ προκαλῇ πατριωτικὴν ἑορτήν. Οἱ κ. κ. διδάσκαλοι θὰ διδάσκωσιν ὅπου εἶνε δυνατόν, δρᾶμά τι ἐθνικόν, θὰ ποιῶνται ἀπαγγελίας ἐθνικῶν ποιημάτων, θὰ ἐκτελῶσι μουσικὰς συναυλίας διὰ κιθαρῶν, τετραχόρδων καὶ μανδολίνων ὡς καὶ χορῳδίας ᾀσμάτων ἐθνικῶν ἐπὶ τούτῳ ἀσκηθέντες ὑπὸ τοῦ καθηγητοῦ αὐτῶν ἐν τῇ μουσικῇ κ. Ι. Οἰκονομάκου καὶ φουστανελοφόροι πάντες θὰ ἐπισφραγίζωσι τὴν πανήγυριν διὰ χορῶν ἑλληνικῶν μετ' ᾀσμάτων κλεφτικῶν.

Πρὸς ἀναβίωσιν τῶν σωματικῶν ἀσκήσεων εἰς τὰς Ἑλληνικὰς κοινότητας κατὰ πᾶσαν Κυριακὴν ἢ ἄλλην ἑορτὴν ἀργίας, ὡς ἐγένετο εἰς παλαιοτέρους χρόνους, οἱ διδάσκαλοι ἄριστα ἠσκημένοι παρὰ τοῦ καθηγητοῦ αὐτῶν ἐν τῇ γυμναστικῇ κ. Χ. Νικολαΐδου θὰ προκαλῶσι τοὺς νέους τῶν χωρίων εἰς ἀγῶνας τοπικοὺς δρόμου, ἅλματος, λιθοβολίας, σκοποβολίας κ. ἄ. καὶ ἡ παρουσία τοῦ ὁμίλου τούτου παρ' ἑκάστῃ κοινότητι πρόκειται νὰ διασείσῃ βαθέως τὰς ψυχὰς τῶν κατοίκων καταλείπουσα μονίμους καὶ ζωηρὰς ὑψηλὰς δὲ καὶ ἐνθουσιαστικὰς ἐντυπώσεις, ἀνανεουμένας κατ' ἔτος ὑπὸ τῶν νέων ἀποφοίτων διδασκάλων.

Ἡ ἔναρξις τῆς πατριωτικῆς περιοδείας θὰ γένηται ἀπὸ τῶν Βαρωσίων τῇ 11ῃ Ἰουλίου Κυριακῇ, ὅτε θὰ τελεσθῇ τὸ καθιερωμένον ἐτήσιον μνημόσυνον ὑπὲρ τῶν Ἐθνομαρτύρων τῆς Κύπρου. Κατ' αὐτὸ θὰ ὁμιλήσῃ ὁ κ. Ν. Καταλᾶνος θ' ἀπαγγείλῃ δὲ ποίημα του ἐπὶ τούτῳ ποιήσας ὁ πατριωτικὸς τῆς Κύπρου ποιητὴς κ. Ι. Περδίος.

Ἐν ταῖς ἡμέραις ταύταις τῶν ἐθνικῶν δοκιμασιῶν ἀποτελεῖ παρήγορον καὶ τὰ μάλιστα ἐνθαρρυντικὸν γεγονὸς ἡ τόσον λαμπρῶς ἐγκαινιζομένη νέα δρᾶσις τῶν Ἑλλήνων διδασκάλων, οἵτινες ἀναδεικνύνται ἀληθεῖς σκαπανεῖς καὶ στρατιῶται ἐθνικοί, τιμῶντες ἑαυτοὺς καὶ τὴν γεννήσασαν, ὡς καὶ τὸ Παγκύπριον Διδασκαλεῖον ὅπερ ὑπὸ τὴν σοφὴν καὶ ἐνθουσιώδη διεύθυνσιν τοῦ Γυμνασιάρχου κ. Α. Φυλακτοῦ, ἀνδρὸς ἐλλογιμωτάτου καὶ ἐμβριθεστάτου ἀδροὺς καὶ ὡραίους ἀπέδωκε καρποὺς ἐν χρόνῳ οὕτω βραχεῖ.

ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΟΝ ΝΟΜΟΣΧΕΔΙΟΝ

ΥΠΟ ΤΟΥ κ. Μ. Γ. ΝΙΚΟΛΑΪΔΟΥ

βουλευτοῦ Λάρνακος—Ἀμμοχώστου.

(Συνέχεια)

ΠΕΡΙ ΥΠΟΧΡΕΩΤΙΚΗΣ ΦΟΙΤΗΣΕΩΣ

§ Ὁ πατὴρ ὁ ἔχων ἄρρεν τέκνον συμπληρῶσαν τὸ ἕκτον ἔτος τῆς ἡλικίας αὐτοῦ ἢ ὁ κηδεμὼν ὁ ἔχων τοιοῦτον παῖδα ὑπὸ τὴν κηδεμονίαν του ὑποχρεοῦται νὰ ἐγγράψῃ καὶ ἀποστέλλῃ τοῦτον τακτικῶς κατὰ τὰς περὶ τούτου ἰσχυούσας τοῦ σχολείου διατάξεις μέχρι τῆς ἀποφοιτήσεως καὶ οὐχὶ πέραν τῶν πέντε ἐτῶν εἰς τὸ Σχολεῖον τῆς Κοινότητος.

Νοεῖται ὅτι ἐὰν τὸ τοιοῦτον τέκνον ἢ ὁ παῖς, δὲν διαμένῃ παρὰ τῇ οἰκείᾳ τοῦ πατρὸς κοινότητι ἢ ἐὰν ᾖ ἐγγεγραμμένον καὶ φοιτᾷ ἐν τῷ Σχολείῳ ἑτέρας κοινότητος ἢ ἔχῃ κατ' ἰδίαν διδάσκαλον, θ' ἀργῇ ἡ ἀνωτέρω διάταξις. Νοεῖται ἐπίσης, ὅτι προκειμένου περὶ παιδὸς διατελοῦντος ὑπὸ κηδεμονίαν, ἐὰν φανῇ τῇ Ἐπαρχ. Ἐκπαιδ. Ἐπιτροπείᾳ, ὅτι ὁ παῖς οὗτος δὲν ἔχει ἰδίαν περιουσίαν, ὥστε νὰ ἐπαρκῇ πρὸς συντήρησιν αὐτοῦ, θ' ἀργῇ ἡ ἀνωτέρω διάταξις.

§ 1. Ὁ διδάσκαλος Σχολείου τινος ὁ διευθύνων τὰ τῆς λειτουργίας αὐτοῦ θέλει ἐντὸς ἡμερῶν ἀπὸ τῆς ἀναλήψεως τῶν καθηκόντων αὐτοῦ καὶ ἐν τῇ ἀρχῇ ἑκάστου σχολικοῦ ἔτους ἀποστέλλῃ ἀντίγραφον τοῦ καταλόγου τῶν ἐγγεγραμμένων ἐν τῷ Σχολείῳ μαθητῶν εἰς τὴν οἰκείαν Κοινοτικὴν Ἐκπαιδευτ. Ἐπιτροπείαν καὶ εἰς τὸν μουκτάρην τῆς Κοινότητος. Κατὰ τὴν πρώτην δὲ Κυριακὴν ἀμέσως κατόπιν τῆς ἐπιδόσεως τοῦ τοιούτου καταλόγου ὁ διδάσκαλος ἢ ὁ ἱερεὺς ἢ καὶ ἀμφότεροι δι' ὁμιλίας ἐν τῷ ναῷ ἢ εἰδοποιήσεως τοιχοκολλωμένης εἰς περίοπτόν τι μέρος τῆς κοινότητος θὰ καλῶσι πάντας τοὺς γονεῖς καὶ κηδεμόνας, ὅπως συμμορφωθῶσιν ὡς τάχιστα πρὸς τὴν ἄνω ἐν ἄρθρῳ διάταξιν ὑπομιμνήσκοντες τὰς ἐν περιπτώσει παραλείψεως συνεπείας τοῦ Νόμου.

2. Ἡ Κοινοτικὴ Ἐκπαιδευτικὴ Ἐπιτροπεία ἐξακριβοῦσα καθ' ὃν τρόπον ἤθελε θεωρήσει κάλλιτερον τοὺς γονεῖς ἢ κηδεμόνας, οἵτινες δὲν συνεμορφώθησαν πρὸς τὴν ρηθεῖσαν ἐν ἄρθρῳ διάταξιν, θὰ εἰδοποιῇ τούτους ἐγγράφως περὶ τούτου καλοῦσα ἕνα ἕκαστον ἰδιαιτέρως πατέρα ἢ κηδεμόνα, ὅπως ἀποστείλῃ καὶ ἐγγράψῃ ὡς μαθητὴν εἰς τὸ Σχολεῖον τὸ ὑποχρεούμενον εἰς τοῦτο τέκνον ἢ παῖδα. Μετὰ πάροδον ἡμερῶν ἀπὸ τῆς κοινοποιήσεως τῶν τοιούτων εἰδοποιήσεων θὰ συντάττηται ὑπὸ τῆς Κοινοτικῆς Ἐκπαιδευτικῆς Ἐπιτροπείας κατάλογος τῶν πατέρων καὶ κηδεμόνων οἵτινες ἠθέτησαν τὰς δυνάμει τοῦ ἄρθρου διατάξεις (ἑφεξῆς διατάξεις περὶ ὑποχρεωτικῆς φοιτήσεως καλουμένας) καὶ ἐν ᾧ θ' ἀναφέρηται παρὰ τὸ ὄνομα ἑκάστου γονέως ἢ κηδεμόνος τὸ ὄνομα τοῦ τέκνου ἢ τοῦ παιδὸς τοῦ ὑποχρέου δυνάμει τοῦ Νόμου εἰς φοίτησιν. Ὁ κατάλογος οὗτος (ἑφεξῆς κατάλογος ἢ κατάλογος τῶν ἀθετησάντων τὰς περὶ ὑποχρεωτικῆς φοιτήσεως διατάξεις καλούμενος) σφραγιζόμενος ὑπὸ τοῦ μουκτάρου κατόπιν ἐξακριβώσεως τῆς γνησιότητος καὶ τῆς ἀληθείας τοῦ περιεχομένου αὐτοῦ θὰ τοιχοκολλᾶται ὡς οἷόν τε τάχιον εἰς περίοπτόν τι μέρος τῆς κοινότητος, ἀντίγραφον δὲ αὐτοῦ φέρον ἐπίσης τὴν σφραγῖδα τοῦ μουκτάρου θ' ἀποστέλληται ὡς οἷόν τε τάχιον εἰς τὸν Πρόεδρον τῆς Ἐπαρχιακῆς Ἐκπαιδ. Ἐπιτροπείας.

3. Πᾶς ἐνιστάμενος κατὰ τοῦ τοιούτου καταλόγου εἴτε διότι ἀδίκως ἐνεγράφη τὸ ὄνομα αὐτοῦ ἐν τῷ καταλόγῳ, εἴτε διότι ὤφειλον τὰ ὀνόματα ἄλλων ἢ ἄλλου νὰ περιληφθῶσιν ἐν τῷ καταλόγῳ τούτῳ δύναται νὰ κάμνῃ τὴν ἔνστασιν αὐτοῦ ἐγγράφως ἐντὸς ἑνὸς μηνὸς ἀπὸ τῆς τοιχοκολλήσεως τοῦ καταλόγου εἰς τὴν Ἐπαρχιακὴν Ἐκπαιδευτ. Ἐπιτροπείαν ἀναφέρων καὶ τοὺς λόγους ἐφ' ὧν στηρίζεται ἡ τοιαύτη ἔνστασις αὐτοῦ.

4. Ἡ Ἐπαρχιακὴ Ἐκπαιδ. Ἐπιτροπεία κατόπιν οἱασδήποτε ἐρεύνης, ἣν ἤθελε θεωρήσῃ ἀναγκαίαν ἐπί τε τοῦ καταλόγου καὶ τῶν κατ' αὐτοῦ ἐνστάσεων, θὰ δικαιοῦται νὰ κάμνῃ οἱανδήποτε θεωρεῖ δικαίαν καὶ πρέπουσαν τροποποίησιν τοῦ καταλόγου τούτου καὶ θὰ τοιχοκολλᾷ ὡς τάχιστα ἀντίγραφον τῶν τροποποιήσεων τούτων εἴτε παντὸς τροποποιουμένου νέου καταλόγου εἰς περίοπτόν τι μέρος τῆς ἐνδιαφερομένης Κοινότητος. Πᾶσα ἔνστασις κατὰ τῆς τοιαύτης τροποποιήσεως εἴτε κατὰ τοῦ τοιούτου ὑπὸ τῆς Ἐπαρχ. Ἐκπαιδ. Ἐπιτροπείας καταρτισθέντος νέου καταλόγου θὰ ἐνεργῆται ὑπὸ παντὸς ἐνδιαφερομένου εἰς τὸ Ἐκπαιδευτικὸν Συμβούλιον ἐγγράφως καὶ ἐντὸς ἑνὸς μηνὸς ἀπὸ τῆς τοιχοκολλήσεως τῶν τροποποιήσεων ἢ τοῦ νέου καταλόγου μετὰ μνείας τῶν λόγων ἐφ' ὧν στηρίζεται ἡ ἔνστασις.

5. Τὸ Ἐκπαιδευτικὸν Συμβούλιον ἐξακριβοῦν καθ' ὃν τρόπον ἤθελε θεωρήσῃ ἀναγκαῖον τὰς λεπτομερείας ἑκάστης ἐνστάσεως, θὰ ἐκδίδῃ οἵαν ἀπόφασιν θεωρεῖ δικαίαν καὶ ἢ θὰ ἐπικυροῖ ἢ θὰ ἐπιφέρῃ εἰς τὸν τοιοῦτον κατάλογον οἱανδήποτε τροποποίησιν. Τὸ πρωτότυπον τοῦ καταλόγου τῶν οὕτω τελειωτικῶς ὑπὸ τοῦ Ἐκπαιδευτικοῦ Συμβουλίου ἐπικυρωθέντος ἢ τροποποιηθέντος φέρον τὰς ὑπογραφὰς τοῦ Προέδρου καὶ τοῦ γραμματέως τοῦ Ἐκπαιδευτικοῦ Συμβουλίου θὰ κρατῆται εἰς τὰ ἀρχεῖα τοῦ Συμβουλίου τούτου ἐπὶ τετραετίαν τοὐλάχιστον, ἀντίγραφον δ' αὐτοῦ φέρον τὰς αὐτὰς ὡς ἄνω ὑπογραφὰς τοῦ Προέδρου καὶ Γραμματέως τοῦ Ἐκπαιδευτ. Συμβουλίου θὰ διαβιβάζηται ὡς οἷόν τε τάχιον εἰς τὴν Ἐπαρχιακὴν Ἐκπαιδ. Ἐπιτροπείαν εἰς τὴν δικαιοδοσίαν τῆς ὁποίας περιλαμβάνεται ἡ ἐνδιαφερομένη ἐν τῷ καταλόγῳ Κοινότης.

6. Ἡ Ἐπαρχιακὴ Ἐκπαιδευτικὴ Ἐπιτροπεία κατόπιν τῆς λήψεως τοῦ τοιούτου παρὰ τοῦ Ἐκπαιδευτικοῦ Συμβουλίου καταλόγου θὰ ἐπιβάλλῃ εἰς ἕκαστον τῶν ἐν τῷ καταλόγῳ τούτῳ ἀναφερομένων προσώπων ποσοστόν τι οὐχὶ πέραν τῶν 50% καὶ οὐχὶ ὀλιγώτερον τῶν 5 σελινίων κατ' ἀναλογίαν ἐπὶ τοῦ ποσοῦ, δι' ὃ ἕκαστος φαίνεται φορολογημένος κατὰ τὸ τρέχον σχολικὸν ἔτος ἐν τῷ καταλόγῳ τῶν σχολικῶν δικαιωμάτων. Τὸ ποσὸν τοῦτο εἰσπραττόμενον, καθ' ὃν τρόπον καὶ τὰ λοιπὰ σχολικὰ δικαιώματα θ' ἀνήκῃ εἰς τὴν κοινότητα, παρ' ἧς εἰσπράττεται καὶ εἴτε θὰ λογίζηται εἰς πίστιν αὐτῆς κατὰ τὴν σύνταξιν τοῦ προϋπολογισμοῦ τῆς ἐτησίας δαπάνης τῶν Σχολείων τῆς Κοινότητος κατὰ τὸ ἀμέσως ἑπόμενον σχολικὸν ἔτος, εἴτε θ' ἀφαιρῆται κατ' ἀναλογίαν ἐκ τοῦ ποσοῦ τῆς σχολικῆς φορολογίας ἑκάστου τοῦ φαινομένου ἐν τῷ καταλόγῳ τῶν σχολικῶν δικαιωμάτων τοῦ ἀμέσως ἐπιόντος σχολικοῦ ἔτους. Νοεῖται ὅτι ὁ Διοικητὴς τῆς Ἐπαρχίας θὰ λαμβάνῃ πᾶσαν δυνατὴν πρόνοιαν, ὥστε ἐγκαίρως νὰ πληροφορῇ τὴν Κοινοτικὴν καὶ Ἐκπαιδευτικὴν Ἐπιτροπείαν περὶ τῶν εἰσπραχθέντων ἢ εἰσπρακτέων ποσῶν τούτων.

7. Ἐὰν εἰς πλείονα τοῦ ἑνὸς κατὰ συνέχειαν σχολικὰ ἔτη τὸ ὄνομα τοῦ αὐτοῦ προσώπου εἶνε ἐγγεγραμμένον ἐν τῷ ὡς ἄνω τελειωτικῷ καταλόγῳ τῶν ἀθετησάντων τὰς περὶ ὑποχρεωτικῆς φοιτήσεως διατάξεις, τὸ ὑπὸ τῆς Ἐπαρχ. Ἐκπαιδευτ. Ἐπιτροπείας δυνάμει τοῦ προλαβόντος ἐδαφίου ἐπιβαλλόμενον εἰς τὸ πρόσωπον τοῦτο ποσὸν θὰ βαίνῃ διπλασιαζόμενον ἀπὸ ἔτους εἰς ἔτος.

8. Ἐν περιπτώσει δὲ καθ' ἣν τὸ ὄνομα τοῦ αὐτοῦ προσώπου εἶνε ἐγγεγραμμένον ἐν τῷ τελειωτικῷ καταλόγῳ τῶν ἀθετησάντων τὰς περὶ ὑποχρεωτικῆς φοιτήσεως διατάξεις ἐπὶ τρία κατὰ συνέχειαν σχολικὰ ἔτη, τότε ἐκτὸς τῶν ἀνωτέρω τὸ τοιοῦτον πρόσωπον θὰ διαγράφηται ὅλων τῶν ἐκλογικῶν καταλόγων καὶ θὰ στερῆται αὐτοδικαίως παντὸς δικαιώματος τοῦ ἐκλέγειν καὶ ἐκλέγεσθαι ἐν πάσῃ γενικῶς ἐκλογῇ ἐπὶ μίαν τετραετίαν, ἀφ' ἧς ἡμερομηνίας ἔληξεν ἡ ὑπὸ τοῦ τοιούτου προσώπου ἀθέτησις τῶν περὶ ὑποχρεωτικῆς φοιτήσεως διατάξεων. Κατάλογος τῶν τοιούτων προσώπων θὰ καταρτίζηται ὑπὸ τῆς Ἐπαρχιακῆς Ἐκπαιδευτ. Ἐπιτροπείας καὶ θὰ καταχωρίζηται ἐν τοῖς πρακτικοῖς, ἀντίγραφον δὲ τοῦ καταλόγου τούτου θὰ κοινοποιῆται εἰς τὸν Διοικητὴν πρὸς τοιχοκόλλησιν εἰς περίοπτόν τι μέρος τῆς ἐνδιαφερομένης Κοινότητος καὶ πρὸς λῆψιν παντὸς ἀναγκαίου μέτρου διὰ τὴν τήρησιν τοῦ παρόντος ἄρθρου. Νοεῖται, ὅτι εἰς πᾶσαν περίπτωσιν ἐκλογῆς πᾶς ἐκλογεὺς ἢ ἐκλέξιμος θὰ δικαιοῦται νὰ φέρῃ ἔνστασιν κατὰ παντὸς προσώπου ὡς ἄνω στερηθέντος τοῦ ἐκλέγειν καὶ ἐκλέγεσθαι καὶ ἐν τοιαύτῃ περιπτώσει ἥτε ψῆφος καὶ ἡ ἐκλογὴ τοῦ τοιούτου προσώπου δὲν θὰ λαμβάνηται ὑπ' ὄψει καὶ θὰ εἶναι αὐτοδικαίως ἄκυρος.

9. Ὁ πατὴρ ἢ ὁ κηδεμών, ὅστις ἐνέγραψε μὲν ὡς μαθητὴν τὸν ὑπόχρεων παῖδα ἢ τέκνον, ἀλλ' ἐπὶ τῷ σκοπῷ, ὅπως καταδολιευθῇ τὰς περὶ ὑποχρεωτικῆς φοιτήσεως διατάξεις τοῦ Νόμου, ὡς ἀποδεικνύεται ἐκ τῶν ἄνευ δεδικαιολογημένης αἰτίας ἀπουσιῶν τοῦ μαθητοῦ τούτου, θὰ καλεῖται εἴτε ἐγγράφως εἴτε ἄλλως ὑπὸ τοῦ ἐπόπτου κατὰ τὴν ὑπ' αὐτοῦ γενομένην ἐπιθεώρησιν τοῦ Σχολείου, ὅπως δικαιολογήσῃ ἐπαρκῶς τὰς τοῦ μαθητοῦ ἀπουσίας. Ὁ ἐπόπτης πρὸς ἐξακρίβωσιν τῆς ἀληθείας οἱασδήποτε προβαλλομένης δικαιολογίας δύναται νὰ προβαίνῃ εἰς οἱανδήποτε ἀναγκαίαν ἔρευναν σημειῶν ἐν τῷ ἡμερολογίῳ του τὸν τρόπον τῆς ἐνεργείας αὐτοῦ κατὰ πᾶσαν τοιαύτην περίπτωσιν, ἐὰν δὲ κατὰ τὴν ἀμέσως ἐπακολουθοῦσαν ὑπ' αὐτοῦ ἐπιθεώρησιν, πεισθῇ, ὅτι ὁ γονεὺς ἢ ὁ κηδεμὼν ἐνέγραψεν ὡς μαθητὴν τὸν ὑπόχρεων παῖδα ἢ τέκνον πρὸς καταδολίευσιν τῶν περὶ ὑποχρεωτικῆς φοιτήσεως διατάξεων, θὰ συντάττῃ κατάλογον τοῦ ὀνόματος τῶν τοιούτων γονέων ἢ κηδεμόνων καὶ θὰ διαβιβάζῃ τοῦτον ὡς οἷόν τε τάχιον πρὸς τὴν ἁρμοδίαν Ἐπαρχιακὴν Ἐκπαιδευτικὴν Ἐπιτροπείαν.

Ἡ ἐπαρχιακὴ Ἐκπαιδευτικὴ Ἐπιτροπεία κατόπιν οἱασδήποτε ἀναγκαίας ἐρεύνης δι' ἀποφάσεως αὐτῆς καταχωριζομένης εἰς τὰ πρακτικὰ καὶ ἀναφερούσης τὰ ὀνόματα ὅλων τῶν τοιούτων γονέων ἢ κηδεμόνων θὰ προσαρτᾷ τὸν ὑπὸ τοῦ ἐπόπτου οὕτω διαβιβαζόμενον τοιοῦτον κατάλογον μετὰ τῶν γενομένων τυχὸν τροποποιήσεων εἰς τὸν κατάλογον τῶν ἀθετησάντων τὰς περὶ ὑποχρεωτικῆς φοιτήσεως διατάξεις, ἐὰν ὑπάρχῃ τοιοῦτος καὶ θὰ θεωρῆται ὡς ἀποτελῶν ἓν ὅλον μετ' αὐτοῦ καὶ θὰ συνεπάγωνται κατὰ τῶν ἐν αὐτῷ ἀναφερομένων προσώπων τὰς αὐτὰς συνεπείας οἵαι ἀνωτέρω προνοοῦνται ὡς ἐὰν τὰ ὀνόματα τῶν τοιούτων προσώπων περιλαμβάνοντο ἀρχικῶς ἐν τῷ καταλόγῳ τῶν ἀθετησάντων τὰς περὶ ὑποχρεωτικῆς φοιτήσεως διατάξεις. Νοεῖται, ὅτι ἐὰν δὲν ὑπάρχῃ ἄλλος κατάλογος διὰ τὴν ἐνδιαφερομένην Κοινότητα πλὴν τοῦ ὑπὸ τοῦ Ἐπόπτου ὡς ἄνω συνταττομένου ὁ κατάλογος οὗτος θὰ εἶνε ὁ κατάλογος τῶν ἀθετησάντων τὰς περὶ ὑποχρεωτικῆς φοιτήσεως διατάξεις καὶ ἐγκρινόμενος, ὡς ἀνωτέρω ὑπὸ τῆς Ἐπαρχιακῆς Ἐκπαιδευτικῆς Ἐπιτροπείας κατόπιν καταχωρίσεως εἰς τὰ πρακτικὰ αὐτῆς, θὰ συνεπάγωνται κατὰ τῶν ἐν αὐτῷ ἀναφερομένων προσώπων τὰς ὡς ἀνωτέρω συνεπείας.

Νοεῖται ἐπίσης ὅτι αἱ συνέπειαι τῶν ἐδαφίων (7) καὶ (8) θὰ ἐπακολουθῶσιν ὑπὸ τοὺς περιορισμοὺς τοὺς ἐν τοῖς ἐδαφίοις τούτοις διαλαμβανομένους.

10. Ἐὰν τέκνον τι ἢ παῖς, διὰ τὴν φοίτησιν τοῦ ὁποίου εἶνε ὑπόχρεως δυνάμει τοῦ παρόντος Νόμου γονεύς τις ἢ κηδεμών, δυστροπῇ μεθ' ὅλας τὰς ἀναγκαίας παραινέσεις νὰ φοιτᾷ εἰς τὸ σχολεῖον, ὁ διδάσκαλος ἢ ὁ γονεὺς ἢ ὁ μουκτάρης θὰ ζητῇ τὴν πρὸς τοῦτο βοήθειαν τῆς ἀστυνομίας.

Σ.Σ.Κ.Φ. Τὴν ὑποχρεωτικὴν φοίτησιν θεωροῦμεν περιττὴν παρ' ἡμῖν, ὡς γινομένην αὐθόρμητον καὶ ἐν βαθμῷ λίαν ἱκανοποιητικῷ, ἄχαρον δὲ ὑφ' ἃς διάγομεν συνθήκας πολιτικὰς καὶ δυναμένην νὰ προκαλῇ μεγάλας καὶ ἐπιζημίους ἐνοχλήσεις.

ΔΙΑΜΑΡΤΥΡΙΑ ΤΟΥ Δρος ΜΑΞ-ΟΝΕΦΑΛΣ ΡΙΧΤΕΡ

Ἐκ καθήκοντος φιλοξενίας πρὸς ξένον πολλὰ ἐργασθέντα ὑπὲρ τῆς Κυπριακῆς ἀρχαιολογίας τὸν Δρα Μαξ Ὄνεφαλς Ρίχτερ δημοσιεύομεν διαμαρτυρίαν του κατὰ τῆς πρὸς αὐτὸν συμπεριφορᾶς τοῦ Γεν. Ἐφόρου τῶν ἀρχαιοτήτων κ. Ε. Κωνσταντινίδου καὶ τοῦ Ἐπιμελητοῦ τοῦ Μουσείου κ. Ἱερ. Περιστιάνη προφορικῶς ἡμῖν γενομένην ὑπ' αὐτοῦ πρὸς ὑπεράσπισιν τῆς ἐπιστημονικῆς τιμῆς του.

Ὁ Δρ Ὄνεφαλς Ρίχτερ εἶπεν ἡμῖν ὅτι τῇ ἑσπέρᾳ τῆς Παρασκευῆς 10 Ἰουνίου (ν.ἡ.) ἐπεσκέψατο κατ' οἶκον τὸν κ. Ε. Κωνσταντινίδην καὶ ἀνεκοίνωσεν αὐτῷ τὴν γενομένην εἰς Ραντίδι ἀνακάλυψιν σωρείας ἐπιγραφῶν διὰ συλλαβικῶν κυπριακῶν χαρακτήρων τῇ βοηθείᾳ τοῦ κ. Κλ. Πετρίδου καὶ ἐξέφρασεν αὐτῷ τὴν γνώμην ὅτι πιθανὸν ἐκεῖ νὰ κεῖται ὁ ἀρχαιότατος βωμὸς τῆς Παφίας Θεᾶς, καὶ πρὸς τὴν ὑπόθεσιν ταύτην ἐφάνη καὶ οὗτος συμφωνήσας, τῷ ἐπέδειξε δὲ καὶ ἐπιστολὴν ἐξ Ἀθηνῶν ὑπὸ ἡμερομ. 28 Μαΐου παρὰ τοῦ Δρος Δαίρπφελ, ἐκφράζοντος ὅτι τοιαύτη ὑπόθεσις εἶνε πιθανωτάτη.

Ὁ Δρ Ρίχτερ ἐξέθηκε τῷ κ. Γεν. Ἐφόρῳ ὡσαύτως περὶ ὑποβληθείσης αἰτήσεως τῇ Κυβερνήσει ὑπὸ τοῦ Δρος Κορίτζκυ πρὸς διαφύλαξιν τοῦ τόπου τῶν ἐπιγραφῶν, διότι θὰ ἐγίνοντο διαβήματα παρά τινι ἐπιστημονικῇ γερμανικῇ ἑταιρείᾳ πρὸς ἐνέργειαν ἀνασκαφῶν, καὶ περὶ τῶν προσδοκωμένων μεγάλων ἀγαθῶν διά τε τὴν ἀρχαιολογίαν καὶ τὴν νῆσον αὐτήν. Πάντα ταῦτα ἐφάνη μετ' ἐνθουσιασμοῦ ἐπικροτήσας ὁ κ. Εὐσταθ. Κωνσταντινίδης, ὅστις μετὰ ὕφους λίαν ἐμπιστευτικοῦ ἐποιήσατο αὐτῷ **ἀνακοίνωσιν λίαν ἐνδιαφέρουσαν**, ὡς ἐχαρακτήρισεν αὐτήν, ὅτι ἐν τῷ αὐτῷ τόπῳ εἰς Ραντίδι βορείως τῆς ἁμαξιτοῦ Λευκωσίας—Λεμεσοῦ—Πάφου καὶ ἐπὶ τῆς ἀριστερᾶς ὄχθης τοῦ Χᾶ Ποτάμι, ἐπὶ τῆς κλιτύος τοῦ ὑψιπέδου Ραντίδι ἀνευρέθη ἐσχάτως ἐπιγραφὴ Ἑλληνικὴ καὶ κατὰ μεγάλην ἐξαίρεσιν διὰ τὴν Κύπρον, παλαιτέρα τῆς τετάρτης π.χ. ἑκατονταετηρίδος, ἧς οἱ χαρακτῆρες ἀνάγονται τοὐλάχιστον εἰς τὸν 5ον αἰῶνα π. χ. Ἐν τῇ ἐπιγραφῇ ταύτῃ, ἐξηκολούθησεν ὁ κ. Ε. Κωνσταντινίδης, Πάφιός τις βασιλεὺς παριστάνει ἑαυτὸν ἀπόγονον τοῦ μυθικοῦ βασιλέως Κινύρα καὶ τῆς Παφίας Ἀφροδίτης ὁ ἐνεπίγραφος δὲ λίθος εὑρίσκεται παρὰ τῷ Μουχτάρῃ γειτονικοῦ χωρίου καὶ ἔκτυπον αὐτῆς ἐπὶ χάρτου ἀπομακτικοῦ παρὰ τῷ ἐπιμελητῇ τοῦ Μουσείου κ. Ι. Περιστιάνῃ.

Ἡ ἀνακοίνωσις αὕτη τοῦ κ. Ε. Κωνσταντινίδου ἔπεισε τὸν Δρα Ρίχτερ ὅτι ἐπὶ τοῦ ὑψιπέδου Ραντίδι ἔδει ν' ἀνακαλυφθῶσι βωμοὶ τῆς Ἀφροδίτης Ἀστάρτης.

Πρὸς τὸν ἐπιμελητὴν τοῦ Κυπρ. Μουσείου κ. Ι. Περιστιάνην ἀνεκοίνωσεν ὁ Δρ. Ρίχτερ μετὰ τοῦ χάρτου ἀνὰ χεῖρας λεπτομερῶς ὅσα καὶ πρὸς τὸν κ. Ε. Κωνσταντινίδην καὶ τῷ ἐζήτησε τὸ ἔκτυπον ἀπομακτικοῦ χάρτου τῆς μάλιστα ἐνδιαφερούσης ἐπιγραφῆς τοῦ Παφίου βασιλέως, τῆς ἀνωτέρω μνησθείσης. Ὁ κ. Περιστιάνης ὅμως ἐμειδίασεν ἀπαντῶν ὅτι πιθανὸν νὰ ἠστεΐσθη ὁ κ. Κωνσταντινίδης διότι τοιοῦτον ἔκτυπον δὲν ὑπάρχει οὔτε ἀνευρέθη τοιαύτη ἐπιγραφή.

Ὁ κ. Ε. Κωνσταντινίδης ἐντούτοις καὶ ὕστερον κατὰ τὴν ἐπίσκεψιν παρ' αὐτῷ τοῦ Δρ. Ρίχτερ μετὰ τῶν κ. κ. Κλ. Πιερίδου καὶ Ἀχ. Κυριακίδου δικηγόρου ἐπανέλαβε τὴν διαβεβαίωσιν περὶ ἀνευρέσεως τοιαύτης ἐπιγραφῆς παρὰ τὸν τόπον ἐν Ραντίδι ὅπου καὶ ἡ ἐν λόγῳ σωρεία ἐπιγραφῶν κυπριακῶν ὥστε ἤρθη παρὰ τῷ Δρι Ρίχτερ πᾶσα περὶ ἀστεϊσμοῦ ὑπόνοια καὶ ὑπέθεσεν οὗτος ὅτι ὁ κ. Ι. Περιστιάνης ἀπέκρυπτεν ἀπ' αὐτοῦ τὴν ὕπαρξιν τοιαύτης ἐπιγραφῆς.

Ἐκεῖθεν οἱ ἐπισκέπται μετέβησαν παρὰ τῇ Α. Μ. τῷ Ἀρχιεπισκόπῳ πρὸς ἀνακοίνωσιν τῆς σπουδαίας ἀρχαιολογικῆς ἀνακαλύψεως ἐν Ραντίδι. Τῇ αὐτῇ ἡμέρᾳ ὁ Δρ Ρίχτερ μετὰ τοῦ κ. Κλ. Πιερίδου καὶ τινος δικηγόρου ἐκ Λεμεσοῦ συνέταξαν δήλωσιν, ἣν ἀπέστειλαν πρὸς τὰς τέσσαρας ἐν Λευκωσίᾳ ἐκδιδομένας ἐφημερίδας, ὅτι εἰς Ραντίδι οἱ ἀρχαιότατοι βωμοὶ τῆς Ἀφροδίτης μέσῳ τῶν σωρῶν τῶν συλλαβικῶν κυπριακῶν ἐπιγραφῶν θὰ εἶνε τεθαμμένοι ἢ ἴχνη τούτων ἀναγόμενοι εἰς τοὺς Ὁμηρικοὺς καὶ ἴσως εἰς τοὺς Μυκηναίους προομηρικοὺς χρόνους, ἔχοντες πάντοτε ὑπ' ὄψει τὴν μνησθεῖσαν ἐπιγραφήν, περὶ ἧς εἶπεν αὐτοῖς ὁ κ. Ε. Κωνσταντινίδης.

Μετὰ τὴν δημοσίευσιν ἐν τούτοις τῶν δηλώσεων τούτων, ὁ κ. Ι. Περιστιάνης ἐδημοσίευσεν ἐν τῇ «Φωνῇ τῆς Κύπρου» μακροτάτην διατριβὴν ὑπὸ τὴν ἐπιγραφὴν «Καὶ ἕτερος ναὸς τῇ Ἀφροδίτῃ ἐν Παλαιπάφῳ», «ὁ ἐν τῷ δάσει Ραντίδιν βωμός». Ἐκ τῆς μακρᾶς ταύτης διατριβῆς πείθεται ὁ Δρ Ρίχτερ ὅτι παρεπλανήθη σκοπίμως καὶ ἀμέσως ὑπὸ τοῦ κ. Ε. Κωνσταντινίδου, ἐμμέσως δὲ παρὰ τοῦ κ. Ι. Περιστιάνη.

Ὁ Δρ Μαξ Ὄνεφαλς Ρίχτερ διατείνεται ὅτι ὁ κ. Ε. Κωνσταντινίδης ἐπειράθη νὰ ἀποπλανήσῃ αὐτὸν δι' ἐπιγραφῆς φερούσης κατὰ τὴν ἐπίνοιάν του τὸ ὄνομα τοῦ Κινύρα, ἀμφότεροι δὲ οἱ κ. κ. οὗτοι Ε. Κωνσταντινίδης καὶ Ι. Περιστιάνης ἀπέκρυψαν τὴν ἀρτίως ὅλως γενομένην ἀνακάλυψιν τοῦ ἀληθοῦς τόπου Ἀναθηματικῆς Ἐπιγραφῆς εἰς τὴν Παφίαν Ἀστορὲτ ἢ Ἀστάρτην, ἥτις ἀνευρέθη πρό τινος χρόνου καὶ ὁ τόπος τῆς ἀνακαλύψεως αὐτῆς ἀπεκρύβη ἐπὶ τοσοῦτον χρόνον. Ἀμφότεροι οἱ κ.κ. οὗτοι, λέγει ὁ Δρ Ρίχτερ, ἀπέκρυψαν ἀπ' αὐτοῦ σκοπίμως τὴν ἀνακάλυψιν τῆς ἄρτι ἀνευρεθείσης ἀναθηματικῆς Ἑλληνικῆς ἐπιγραφῆς εἰς τὴν Παφίαν Ἀφροδίτην, ἀμφοτέρων τῶν ἐπιγραφῶν προερχομένων ἀπὸ τοῦ αὐτοῦ ἐνδιαφέροντος τόπου ἐν τῇ φάραγγι «Ξύλινον» περὶ τὰ 15' ἀπὸ τοῦ τόπου τῶν μεταγενεστέρων Ἱερῶν τῆς Ἀφροδίτης, τῶν ἀνασκαφέντων ὑπὸ Ἄγγλων ἀρχαιολόγων τῷ 1888.

Ἐν ᾧ χρόνῳ ἐξέθετεν ὁ Δρ Ρίχτερ πρὸς τοὺς ἐν λόγῳ κυρίους τὰς ὑποθέσεις αὐτοῦ περὶ τῶν εἰς Ραντίδι εὑρημάτων, οὗτοι δὲν προέλαβον αὐτὸν ἀντιλέγοντες ὅτι διὰ τὰς δύο προμνησθείσας ἐπιγραφὰς ὁ ἀρχαῖος βωμὸς ἢ βωμοί, τέμενος ἢ τεμένη τῆς Παφίας Θεᾶς δὲν δύνανται νὰ κεῖνται εἰς Ραντίδι ἀλλ' εἰς Κούκλια—Ξύλινον.

Ἐντούτοις ὁ κ. Ι. Περιστιάνης ὅτε ἐκάθητο πρὸ τοῦ Δρὸς Ρίχτερ, ὡς λέγει οὗτος, καὶ δὲν εἶχεν ἔτι ὑπ' ὄψει τὴν «Ἐφημ. τῶν Ἑλλην. Ἐπιγραφῶν» καὶ διϊσχυρίζετο ὁ Δρ Ρίχτερ ὅτι εἶχεν εὑρεθῆ μόνον μία ἐκ τῶν συλλαβικῶν ἐκείνων κυπριακῶν ἐπιγραφῶν ὑπὸ τῶν Ἄγγλων τῷ 1888, ὁ κ. Περιστιάνης, λέγει ὁ Δρ. Ρίχτερ, ὤφειλε νὰ τῷ δείξῃ τὴν Ἐφημερίδα ταύτην.

Ὅτε, μετὰ πλήρους ἐμπιστοσύνης, λέγει Δρ Ρίχτερ, ἀνεκοίνου πρὸς τοὺς κ.κ. Ε. Κωνσταντινίδην καὶ Ι. Περιστιάνην τὰς νέας ἀνακαλύψεις εἰς Ραντίδι καὶ τὰς προσδοκίας καὶ ὑποθέσεις του, καθῆκον εἶχον οὗτοι ἠθικὸν νὰ τῷ ἀνακοινώσωσι τὰς νεωτάτας ἀνακαλύψεις εἰς Κουκλιᾶ—Ξύλινον, καὶ τότε ὅλως διαφόρως θὰ ἔγραφεν εἰς τὰ τοπικὰ φύλλα ὡς καὶ εἰς τὰ γερμανικὰ καὶ Ἀγγλικά.

ΕΙΣ ΤΗΝ ΧΩΡΑΝ ΤΟΥ ΓΕΛΟΙΟΥ

Χάριν τοῦ κοινοῦ καὶ τῶν γονέων ἰδίᾳ ἠξιώσαμεν προσοχῆς καὶ κατακρίσεως τοὺς λυμηναμένους ἐπὶ μακρὸν τὰ Ἑλληνικὰ ἡμῶν Ἐκπαιδευτήρια καὶ πειρωμένους νὰ παρατείνωσι κατάστασιν ὀλεθρίαν εἰς αὐτά, οὐδ' ἠλπίσαμεν ποτε ὅτι θὰ εἶχον οὗτοι τὰς φρένας στρεπτὰς παραινούμενοι καὶ διδασκόμενοι.

Ἡττώμενοι καὶ κατατροπούμενοι καταφεύγουσιν ὡς εἰς ἄσυλον εἰς τὴν χώραν τοῦ γελοίου καὶ τοῦ ἀηδοῦς ὅπου μόνον καθίστανται ἀσφαλεῖς, ἔστωσαν δὲ βέβαιοι ὅτι θὰ ἀφεθῶσι ἐκεῖ ἀνενόχλητοι ὡς ἰδιωτεύοντες καὶ βλάπτοντες τὰ ἁπλοϊκὰ μόνον θύματα αὐτῶν τῆς τύχης των ἄξια.

ΔΗΛΩΣΙΣ

Κύριε Συντάκτα,

Ἐπειδὴ καλοθέλητοί τινες ἀποδίδουσιν εἰς ἐμὲ τὰ ἐν τῷ «Ραγιᾷ» δημοσιευόμενα μετὰ τῆς ὑπογραφῆς «Χωριάτης» δηλῶ ὅτι οὐδεμίαν ἔχω σχέσιν πρὸς αὐτά.

Γ. Ὑψηλάντης.

ΤΟ ΚΟΙΝΟΤΙΚΟΝ ΠΑΡΘΕΝΑΓΩΓΕΙΟΝ

Τῇ π. Κυριακῇ ἐγένετο πανηγυρικὴ ἔναρξις τῶν θερινῶν προφορικῶν ἐξετάσεων ἐν τῷ Κοινοτικῷ Πλήρει Παρθεναγωγείῳ, οὗτινος το κατώτερον Τμῆμα διευθύνει ἡ εὐπαίδευτος δεσποσύνη Μαρία Χριστοδούλου, καὶ τοῦ Π. Διδασκαλείου τῶν θηλέων ὑπὸ τὴν διεύθυνσιν τῆς ἐλλογίμου Δεσποσύνης Χαριτίνης χ'' Γαβριήλ, ἥτις τῶν πεπραγμένων διδοῦσα λόγον μετὰ ζηλωτῆς ἐμβριθείας καὶ μαθήσεως εἶπε «περὶ τῆς θέσεως τῆς γυναικὸς ἐν τῇ συγχρόνῳ κοινωνίᾳ καὶ τῆς προσηκούσης παιδεύσεως καὶ ἀγωγῆς αὐτῆς».

Ἐλλείψει χώρου ἐν τῷ παρόντι δὲν δημοσιεύομεν τὴν λογοδοσίαν, ἀλλ' οὔτε διαλαμβάνομεν περὶ τῆς συντελεσθείσης ἐργασίας, ἧς δείγματα παρέσχον ἱκανὰ αἱ ἐξετασθεῖσαι μαθήτριαι καὶ τὰ ἐκτεθειμένα ἔργα αὐτῶν, ὧν ἐφάμιλλα πολὺ διστάζομεν νὰ πιστεύσωμεν ὅτι ἐξετέθησαν ἄλλῳ ὁμοτίμῳ Ἐκπαιδευτηρίῳ τῆς νήσου ἡμῶν.

Ἀναμένοντες τὸ τέρμα τῶν Ἐξετάσεων πάντων τῶν Κοινοτικῶν Ἐκπαιδευτηρίων ἡμῶν καὶ τὸν ἐπανίζοντα χῶρον ἐξοικονομοῦντες ἐπιφυλασσόμεθα προσεχῶς νὰ ἐκθέσωμεν τὰς ἐντυπώσεις ἡμῶν, ἀποφεύγοντες ἐπιμελῶς τὰς φαμφαρονικὰς καὶ παφλαγονικὰς κομπορρημοσύνας, αἵτινες συνήθως πληροῦσι τὰ κενὰ καὶ τὰ ἔρημα πάσης ἐργασίας.

Ἡ εὐγενὴς καὶ φιλόμουσος ξυνωρὶς ἡ Κυρία καὶ ὁ κ. Βέρτραμ ἐφέτης μετὰ πολλοῦ διαφέροντος παρηκολούθησαν τὰς ἐξετάσεις τοῦ Παρθεναγωγείου καὶ λεπτομερῶς ἐξήτασαν τὴν παρουσιασθεῖσαν ἐργασίαν, ἐφ' ᾧ ἡ ἡμετέρα Κοινότης μεγάλην ὀφείλει χάριν καὶ εὐχαριστίαν.

ΚΥΠΡΙΑΚΑ ΖΗΤΗΜΑΤΑ ΕΝ ΑΓΓΛΙΑ

Ὁ ἔγκριτος βουλευτὴς Λευκωσίας—Κυρηνείας κ. Θ. Θεοδότου ἐτηλεγράφησεν ἐκ Λονδίνου πρὸς τὴν Α. Μ τὸν Ἀρχιεπίσκοπον τῇ 23)6 Ἰουλίου τὰ ἑξῆς:

«Ἐν συνεντεύξει ὁ Ὑπουργὸς ἐδήλωσεν ὅτι θ' ἀνοθεωρηθῇ τὸ σιδηροδρομικὸν ζήτημα, τὸ οἰκονομικὸν θὰ διευθετηθῇ εὐνοϊκῶς πρὸς τὴν Κύπρον, ὡς καὶ τὸ τῶν διαβατηρίων. Ὑποβάλλω ὑπόμνημα.»

ΜΙΚΡΑ ΧΡΟΝΙΚΑ

ΠΕΡΑΤΩΘΕΙΣΩΝ τῶν ἐπ' ἀδείᾳ ἐξετάσεων τῶν πτυχιούχων νομικῶν κ. κ. Βρασίδα Ἀραούζου, Π. Ἀναστασιάδου, Εὐέλθ. Πιτσιλλίδου, Φαίδωνος Ἰωαννίδου καὶ Κυρ. Παύλου Ρωσσίδου ἐνώπιον τοῦ Νομικοῦ Συμβουλίου προεδρευομένου ὑπὸ τοῦ προσωρινοῦ Ἀρχιδικαστοῦ κ. Βέρτραμ, τὰ ἀποτελέσματα ἐγένοντο εὐνοϊκὰ διὰ πάντας. Ἐπὶ τούτοις εὐχόμεθα εἰς τοὺς νέους ἐπιστήμονας πλήρη εὐδοκίμησιν ἐν τῷ πρακτικῷ σταδίῳ αὐτῶν

◆◆◆

ΔΥΣΑΡΕΣΤΟΝ προὐξένησεν ἐντύπωσιν ἡ ἐσπευσμένη δημοσίευσις ἔν τινι ἐφημερίδι περὶ δῆθεν πρωτείων ἑνὸς τῶν ἐξετασθέντων, τοῦ κ. Π. Ἀναστασιάδου, ἐνῷ ἐδηλώθη ἁρμοδίως καὶ τυγχάνει πασίγνωστον ὅτι οὐδεὶς δίδοται βαθμὸς κατὰ τὰς πρακτικὰς ταύτας ἐξετάσεις ἀναγγελλομένης μόνον ἐπιτυχίας ἢ ἀποτυχίας.

Ἐκ τῶν ἐξετασθέντων πρὸς τὸν κ. Κ. Π. Ρωσσίδην ὁ Πρόεδρος κ. Βέρτραμ εἶπε κατ' ἰδίαν διερμηνεύοντος τοῦ Ἕλληνος Συμβούλου:

«Κύριε Ρωσσίδη, ἐκ τῶν γραπτῶν καὶ προφορικῶν ἐξετάσεών σου κατεδείχθη ὅτι κατέβαλες ζηλωτὴν ἐπιμέλειάν καὶ ἔκαμες λαμπρὰς μελέτας· χαίρω εἰλικρινῶς, διότι τοιοῦτος ἐπιστήμων κατατάσσεται εἰς τὸ δικηγορικὸν σῶμα. Ἐὰν ἐξακολουθήσῃς καταγινόμενος μετὰ τοῦ αὐτοῦ ζήλου εἰς τὴν νομικὴν ἐπιστήμην, οὐδεμία ἀμφιβολία ὅτι θὰ διαπρέψῃς μεταξὺ τῶν δικηγόρων. Τὸ ἐπ' ἐμοὶ θὰ εἶμαι πάντοτε πρόθυμος ὁσάκις σοὶ παραστῇ ἀνάγκη, νὰ γίνωμαί σοι χρήσιμος· σοὶ συνιστῶ νὰ καταγίνῃς εἰς ἐκμάθησιν τῆς τουρκικῆς, διότι οὕτω θὰ ἀρύεσαι γνώμας ἐκ τοῦ τουρκικοῦ κειμένου, αἵτινες θὰ ἀποτελῶσιν αὐθεντίαν. Συγχαίρω σοι θερμῶς καὶ εὔχομαι ὁμοίαν ἐπιτυχίαν καὶ εἰς τὸ πρακτικὸν στάδιον.»

◆◆◆

Ο ΜΕΤΑΤΕΘΕΙΣ εἰς τὸ Δασονομικὸν Τμῆμα ὡς Γραμματεὺς Γ' Τάξεως κ. **Μιχ. Μεσολογγίτης** καίτοι νέος ἔτι ἀριθμεῖ μακρὰν καὶ πάνυ εὐδόκιμον ὑπηρεσίαν, ἐκπληρῶν ἐπὶ μακρὸν καθήκοντα, ἐν τῇ ἐκτελέσει τῶν ὁποίων συνεχῶς ἔδει νὰ συγκρούηται εἴτε πρὸς τοὺς φορολογουμένους εἴτε πρὸς τὴν προϊσταμένην ἀρχήν. Τὴν δεινὴν ταύτην δίοδον μεταξὺ Σκύλλης καὶ Χαρρύβδεως ἠδυνήθη νὰ διεξέλθῃ ἀβλαβὴς καὶ νὰ γένηται εὐάρεστος εἰς ἀμφότερα τὰ μέρη μετὰ σπανίας δεξιότητος καὶ ἀγαθότητος. Τὸ Δασονομικὸν Τμῆμα παρέχει αὐτῷ νέον στάδιον δράσεως, διηνεκῶς συγκρουόμενον πρὸς τὸν τόπον, καὶ πεποίθαμεν ὅτι αἱ ὑπηρεσίαι του ἐν αὐτῷ θ' ἀποβῶσιν ἐπ' ἀγαθῷ τοῦ τόπου καὶ τῶν δασῶν πρὸς τιμὴν δὲ ἑαυτοῦ.

◆◆◆

ΕΝΩΠΙΟΝ τοῦ Ἀρείου Πάγου ὑποστὰς τὰς ἐπ' ἀδείᾳ πρακτικὰς ἐξετάσεις ὁ διδάκτωρ τῆς νομικῆς κ. **Εὐριπίδης Θεμιστὸς** ἐκ Κυθραίας ἔτυχε τῆς ἀδείας τοῦ δικηγορεῖν παμψηφεί, ἐπανέκαμψε δὲ εἰς Κύπρον πρὸς ἐξάσκησιν τοῦ ἐπαγγέλματός του.

◆◆◆

ΔΙΑΤΡΙΒΕΙ παρ' ἡμῖν ὁ ἐν Καΐρῳ ἔγκριτος συμπολίτης κ. **Κ. Μηλίδης**, πρόεδρος τῆς ἐν Καΐρῳ Κυπριακῆς Ἀδελφότητος.

◆◆◆

ΠΟΛΥΑΡΙΘΜΟΙ συμπολῖται ἀπῆλθον διὰ τοῦ συμβατικοῦ εἰς Ἑλλάδα καὶ Ἑσπερίαν Εὐρώπην οἱ μὲν πρὸς ψυχαγωγίαν οἱ δὲ πρὸς ἐπιμέλειαν καὶ θεραπείαν τῆς ὑγείας αὐτῶν. Πρὸς πάντας εὐχόμεθα πλήρη ἐπιτυχίαν τοῦ σκοποῦ τῆς ἀποδημίας αὐτῶν.

◆◆◆

Η ΝΗΠΙΑΓΩΓΟΣ τῶν Κοινοτ. Ἐκπαιδευτηρίων Δεσποσύνη **Πολύμνια Φυσεντζίδου** ἀνεχώρησεν εἰς Ἀθήνας συνοδευομένη ὑπὸ τοῦ ἀδελφοῦ αὐτῆς κ. Κωνστ. Φυσεντζίδου χάριν ἀναψυχῆς ἀλλὰ καὶ πρὸς μελέτην τῶν νέων εἰσαχθεισῶν βελτιώσεων τῆς Νηπιακῆς Ἀγωγῆς ἐν τῷ Διδασκαλείῳ τῆς Κας Λασκαρίδου.

◆◆◆

Ο ΓΥΜΝΑΣΤΗΣ τῶν Κοινοτικῶν Ἐκπαιδευτηρίων κ. **Χ. Νικολαΐδης** ἀνεχώρησεν εἰς Ἀθήνας πρὸς ἐπιτόπιον μελέτην τῶν γυμναστικῶν μεταρρυθμίσεων καὶ προόδων καὶ πρὸς περαιτέρω ἄσκησιν περὶ τὰ ἄλλα τεχνικὰ μαθήματα ἐπωφελούμενος τὴν εὐκαιρίαν τῶν θερινῶν παύσεων.

Ἄξιοι δημοσίου ἐπαίνου καὶ κοινῆς εὐγνωμοσύνης τυγχάνουσιν οὕτω ζηλωταὶ καὶ ἐνθουσιώδεις λειτουργοὶ τῆς ἑλληνοπρεποῦς ἀγωγῆς καὶ παιδεύσεως τὰς νέας γενεάς.

◆◆◆

Ο ΕΜΠΟΡΟΣ κ. Σπ. Χριστοδουλουδάπηλθεν εἰς Ἀθήνας χάριν ὑποθέσεών του.

◆◆◆

ΕΝ ΠΑΛΟΥΡΙΩΤΙΣΣΗ ἐγένοντο τῇ π. Κυριακῇ αἱ ἐξετάσεις τῆς μικτῆς Δημοτ. Σχολῆς ὑπὸ τὴν διεύθυνσιν τοῦ κ. Ἀχ. Χριστοδουλίδου, ἐνώπιον πολλῶν γονέων τῆς οἰκείας Ἐπιτροπείας καὶ τοῦ ἐπὶ τούτῳ προσκληθέντος κ. Ν. Καταλάνου, ὅστις καὶ ἐκ τῶν καταγγελιῶν τοῦ κ. διδασκάλου καὶ ἐκ τῶν ἐξετάσεων διαγνοὺς πολλὴν ἀνισότητα μεταξὺ τῶν μαθητῶν διὰ συχνὰς ἀπουσίας ἀπέτεινε τὸν λόγον πρὸς τὰς παρισταμένας ἰδίᾳ μητέρας, ἀναπτύξας τὰς εὐθύνας ἃς αὗται κυρίως φέρουσιν διὰ τὴν ἀγωγὴν τῶν παίδων εἰς τὴν ἀποκλειστικὴν δικαιοδοσίαν αὐτῶν διατελούντων ἐν τῇ μικρᾷ ταύτῃ ἡλικίᾳ.

◆◆◆

ΕΝ ΠΕΡΑ γενομένων τῶν ἐτησίων ἀρχαιρεσιῶν τοῦ Ἀναγνωστηρίου «Ἀθήναιον» ἐξελέγησαν πρόεδρος ὁ διευθυντὴς τῆς Σχολῆς κ. Ν. Γ. Οἰκονομίδης, Ἀντιπρόεδρος ὁ κ. Κ. Χ. Τριγγίδης, Ταμίας ὁ κ. χ'' Μιχ. χ'' Γιακουμῆ, Γραμμ. ὁ κ. Ζήνων Κ. Πιλαΐδης, Ἐπιμελ. ὁ κ. Κ. Λ. χ'' Συμεοῦ καὶ Σύμβουλοι οἱ κ. κ. χ'' Κωστῆς χ'' Πετρῆ, Κλ. Κ. Πιτσιλλίδης, Γ. χ'' Σταυρινοῦ, Ἀνδρ. Γ. Κακούρης καὶ Ἀλ. Λ. χ'' Συμεοῦ.

◆◆◆

ΑΝΕΧΩΡΗΣΕΝ εἰς Πάφον ὁ τέως διδάσκαλος ἐν Παλουριωτίσσῃ ὁ κ. Ἀχ. Χριστοδουλίδης, προσληφθεὶς ὡς ἱεροψάλτης τῆς Μητροπόλεως Πάφου.

ΕΞΕΤΑΣΕΙΣ ΑΣΤΙΚΗΣ ΣΧΟΛΗΣ

Αὔριον περὶ τὴν 9½ π. μ. ἄρχονται αἱ προφορικαὶ θεριναὶ ἐξετάσεις τῆς Κοινοτικῆς Ἀστικῆς Σχολῆς ὑπὸ τὴν διεύθυνσιν τοῦ διακεκριμένου παιδαγωγοῦ κ. Χ. Μαραθεύτη ἐν Ἁγ. Ἰωάννῃ.

Τὸ φιλόμουσον Κοινὸν καθῆκον ἔχει νὰ ἴδῃ ἐκ τοῦ σύνεγγυς τὴν ἐν τῇ Σχολῇ ταύτῃ συντελουμένην ἐργασίαν ὑπὸ προσωπικοῦ εὐσυνειδήτου καὶ ἐπιλέκτου.

ΑΝΤΩΝΙΟΣ Φ. ΠΟΛΥΔΑΣ
ΚΑΛΛΙΓΡΑΦΟΣ ΚΑΙ ΨΙΛΟΓΡΑΦΟΣ

Ἄρτι ἀφιχθεὶς εἰς Λευκωσίαν γράφει ἀνεξιτήλως ἐπὶ τῶν πλακῶν τῶν ὡρολογίων τὸ ὀνοματεπώνυμον τῶν κατόχων καὶ χαράττει αὐτὸ ἐπὶ ὑαλίνων, πορσελανικῶν καὶ μεταλλικῶν σκευῶν διὰ χαρακτήρων καλλιτεχνικωτάτων καὶ ἀντὶ τιμῆς πολὺ συμφερούσης. Ἡ βραχεῖα παρ' ἡμῖν διαμονή του παρέχει ὡραίαν εὐκαιρίαν εἰς τὰς φιλοκάλους οἰκοδεσποίνας καὶ κυρίους.

ΓΥΜΝΑΣΤΗΡΙΟΝ "ΤΑ ΠΑΓΚΥΠΡΙΑ,,

ΜΟΥΣΙΚΗ ΣΥΝΑΥΛΙΑ

Ἡ Φιλαρμονικὴ θὰ παιανίσῃ αὔριον ἀπὸ τῆς 6—8.30' μ.μ.

ΘΕΡΙΝΟΝ ΘΕΑΤΡΟΝ

Ὁ «Σύνδεσμος τῶν Ἑλλήνων ἠθοποιῶν» ἤρξατο τῶν παραστάσεών του ἐν τῷ θερινῷ θεάτρῳ ἀπὸ τῆς π. Κυριακῆς μετὰ ἐπιτυχίας ἱκανοποιητικῆς διδάξας τὴν «Μερόπην», τοὺς «Ἔρωτας τῆς Κλεοπάτρας», καὶ τὸν «Σταυρὸν» τοῦ Τολστόη.

ΑΝΟΙΚΤΗ ΕΠΙΣΤΟΛΗ

Τῷ ἀξιοτίμῳ ἰατρῷ κ. Γ. Θ. Σταυρινίδῃ

Εἰς Λευκωσίαν.

Στεροῦμαι ἱκανῶν λόγων ὅπως ἐκφράσω τὴν βαθυτάτην πρὸς ὑμᾶς εὐγνωμοσύνην μου, καθότι εἰς ὑμᾶς ὄντως, μετὰ τὸν θεόν, ὀφείλω τὴν ζωὴν τῆς συζύγου μου. Προσβληθεῖσα αὕτη μικρὸν μετὰ τὴν ἐν Αἰγύπτῳ ἐγκατάστασίν μας ἐκ σοβαρωτάτης νόσου μάτην ἐπεξῆλθον πολλοὶ τῶν ἐνταῦθα ἰατρῶν, εἰς οὓς ἐγκαίρως εἶχον καταφύγῃ, κατώρθωσεν εὐτυχῶς νὰ ἴδῃ τὴν ἑαυτῆς ὑγείαν πλήρως ἀποκαθισταμένην χάρις εἰς τὴν πολύτιμον ὑμῶν ἐπιστημονικὴν βοήθειαν καὶ τὴν ἐν γένει ἀρίστην νοσηλείαν, εἰς τὴν ὁποίαν τὴν ὑπεβάλετε.

Τούτου ἕνεκα αἰσθανόμενος ἐκχειλίζουσαν τὴν χαράν μου σπεύδω καὶ διὰ τῆς παρούσης ἀνοικτῆς ἐπιστολῆς νὰ ἐκφράσω τὰ διακατέχοντα τὴν ψυχήν μου αἰσθήματα πρὸς ὑμᾶς ἂν καὶ κάλλιστα συναισθάνομαι ὅτι οὐδὲ δι' ἰσοβίου ἔτι εὐγνωμοσύνης εἶναι δυνατὸν ν' ἀνταποκριθῶ εἰς τὰς πρὸς ὑμᾶς μεγάλας ὑποχρεώσεις μου.

Ἐν Καΐρῳ τῇ 10/23 Ἰουνίου 1910

Ὁ ἐσαεὶ εὐγνωμονῶν σύζυγος
Μιχαὴλ Ἀριστοφίδης.

ΓΝΩΣΤΟΠΟΙΗΣΙΣ

Διὰ τῆς παρούσης μου ποιῶ γνωστὸν εἰς τὴν ἀξιότιμον πελατείαν μου ὅτι τὸ ὑπὸ τὴν ἐπωνυμίαν μου κατάστημα «Μανιφατούρες» εἰς Λεύκαν διαχειριζόμενον παρὰ τοῦ Μεχμὲτ Κιανῆ διέλυσα ἀπὸ τῆς 1 Ἰανουαρίου 1910 καὶ πάντες οἱ βερεσιέδες εἰς γραμμάτια καὶ λογαριασμοὺς ὑποδειχθέντας παρὰ τοῦ ἰδίου Μ. Κιανῆ εὑρίσκονται καὶ ἀνήκουν εἰς ἐμὲ καὶ οὐδεμίαν πρᾶξιν ἀναγνωρίζω ἀπὸ τότε γινομένην πρὸς πληρωμὴν εἰς Μ. Κιανῆ, ἐὰν αὕτη δὲν ἔχει τὴν ἰδιόχειρον ὑπογραφήν μου

Μόρφου τῇ 20/2 Ἰουλίου 1910.

Διατελῶ
Ἰωάν. Χ. Κουππαρίδης.

ΑΙ ΕΠΙΤΡΟΠΕΙΑΙ τοῦ χωρίου Φλάσου καὶ τῆς Ἐκκλησίας αὐτοῦ μετὰ τοῦ ἐφημερίου ποιοῦσι γνωστὸν ὅτι δὲν θὰ δοθῶσιν ἐκεῖ ἐφέτος ζητεῖαι αἵτινες θὰ διατεθῶσιν ὑπὲρ τοῦ ἀνεγειρομένου ναοῦ.

ΤΟ ΥΠΟΔΗΜΑΤΟΠΟΙΕΙΟΝ τοῦ κ. Θεοδούλος Μελίδης μετεκόμισεν εἰς τὸ κάτωθι τῆς οἰκίας Μ. Βακιρτζίδου κατάστημα, ἔναντι τοῦ Ζαχαροπλαστείου «Λούης».

ΤΟ ΚΡΗΤΙΚΟΝ ΖΗΤΗΜΑ

Ὁ Βασιλεὺς Γεώργιος περὶ τοῦ Κρητικοῦ ζητήματος

Εἰς τὸν συντάκτην τῆς «Τριμπούνα», ἐρωτήσαντα τὸν Βασιλέα Γεώργιον περὶ τῆς στάσεως, τὴν ὁποίαν θὰ τηρήσῃ ἡ Ἑλλὰς ἀπέναντι τῆς προκλητικότητος τῆς Τουρκίας, ὁ Βασιλεὺς ἀπήντησεν ὡς ἑξῆς:

—Ἡ Ἑλλὰς ὀφείλει νὰ τηρήσῃ ἐφεκτικὴν στάσιν ἀπέναντι τῆς Τουρκίας, ἐπ' οὐδενὶ δὲ λόγῳ αὕτη θὰ προκαλέσῃ τὴν σύρραξιν μετὰ τῆς ὁμόρου Ἐπικρατείας.

Τὴν τοιαύτην στάσιν της, ἐξηκολούθησεν ὁ Βασιλεύς, εὐνοοῦν καὶ αἱ προστάτιδες, αἱ ὁποῖαι ἔδωκαν πρὸς τὴν Ἑλλάδα ἐγγυήσεις, ὅτι, ἐὰν ἐξακολουθήσῃ οὖσα ἐφεκτική, ἐπ' οὐδενὶ λόγῳ θὰ ἐπιτρέψουν εἰς τὴν Τουρκίαν νὰ ἐνοχλήσῃ αὐτὴν ἢ καὶ τὴν Κρήτην. Τοιαύτη μάλιστα εἶνε ἡ συμφωνία τῶν Δυνάμεων εἰς τὸ ζήτημα τοῦτο, ὥστε ἀπεφάσισαν ἐν περιπτώσει καθ' ἣν ἡ Τουρκία ἐνοχλήσῃ τὴν Ἑλλάδα, νὰ μεταχειρισθοῦν βίαν κατ' αὐτῆς.»

Τέλος ὁ Βασιλεὺς ὁμιλῶν ἐπὶ τῶν τελευταίων συνεννοήσεων τῶν Δυνάμεων διὰ τὸ Κρητικὸν ζήτημα εἶπεν, ὅτι αὗται ἀπεφάσισαν ἤδη νὰ ἀναγνωρίσωσιν ἐπισήμως τὸ ἀπὸ τοῦ Ὀκτωβρίου 1908 ἰσχῦον ἐν Κρήτῃ ἐσωτικὸν καθεστὼς ἄνευ ἁρμοστείας.

Τηλεγραφικαὶ ἀγγελίαι.

Ρώμη, 14)27 Ἰουνίου.—(Βουλή). Ὁ μαρκήσιος δὲ Σὰν Ζουλιάνο, εἶπεν ὅτι, οἱ Κρῆτες πρέπει νὰ παύσουν προκαλοῦντες τὴν Τουρκίαν ἐὰν θέλουν ν' ἀποφύγουν τὴν ἐφαρμογὴν καθεστῶτος ἧττον εὐχαρίστου. Ἡ στάσις τῆς Ἑλλάδος μέχρι τοῦδε ὑπῆρξεν ἄμεμπτος. Ὁ βασιλεὺς Γεώργιος εἰς τὰς συνεντεύξεις ἃς ἔσχε μετὰ τοῦ μαρκησίου δὲ Σὰν Ζουλιάνο καὶ ἄλλων ὑπουργῶν τῶν Ἐξωτερικῶν δὲν εἶπε τίποτε δυνάμενον νὰ δώσῃ θέμα διαμαρτυρίας εἰς τὴν Τουρκίαν.

Κων)πολις 14)27. Αἱ δυνάμεις ἐν διακοινώσει των πρὸς τὴν Πύλην ἐπιμόνως ζητοῦσιν ὅπως αὕτη προσπαθήσῃ νὰ κατευνάσῃ τὴν λαϊκὴν ἐξέγερσιν εὐδόλως δικαιολογουμένην ὑπὸ τῆς στάσεως τῆς Ἑλλάδος καὶ δυναμένην νὰ ἔχῃ λυπηρὰ ἐπακόλουθα. Αἱ Δυνάμεις προσθέτουσιν ἂν νομίζῃ ὅτι ἐπῆλθεν ἡ στιγμὴ τῆς ὁριστικῆς λύσεως τοῦ Κρητικοῦ ζητήματος δύναται ν' ἀπευθυνθῇ πρὸς τοὺς ὑπογράψαντας τὴν Βερολίνειον συνθήκην.

Κων)πολις 14)27.—Χθὲς τὸ ἑσπέρας ὁ σὶρ Lowther ἐξ ὀνόματος τῶν προστατίδων Δυνάμεων ἐν διακοινώσει πρὸς τὴν Τουρκίαν ἐβεβαίωσε τὴν Πύλην ὅτι τὰ κυριαρχικὰ της ἐπὶ τῆς Κρήτης Δικαιώματα θὰ τηρηθῶσι σεβαστὰ καὶ ὅτι ἑκάστη δύναμις θ' ἀποστείλῃ δεύτερον πολεμικὸν εἰς Κρήτην.

Κων)πολις 16)29.—Αἱ ἐργασίαι τῆς Βουλῆς ἀνεβλήθησαν διὰ τὴν 1ην Νοεμβρίου. Ὁ Μέγας Βεζύρης ἐξῆρε τὴν συμπάθειαν τῶν Προστατίδων τῆς Κρήτης Δυνάμεων υἱοθετησασῶν ἤδη τὰς βλέψεις τῆς Τουρκίας ἐν τῷ ζητήματι τοῦ καθεστῶτος. Ἡ στάσις τῆς Ἑλλάδος παρέμεινεν ἄψογος. Ἐξέφρασε τὴν ἐλπίδα ὅτι οἱ ὀθωμανοὶ θὰ τηρήσουν ἀξιοπρεπῆ στάσιν ἀπέναντι Κυβερνήσεως ἀμέμπτως πολιτευθείσης.

Ἀθῆναι, 16/29.—Ἐπίσημον ἀνακοινωθὲν λέγει ὅτι γενικῶς ἐξεπλάγησαν καὶ βαθέως ἐλυπήθησαν συνεπείᾳ τῆς τελευταίας διακοινώσεως τῶν προστατίδων τῆς Κρήτης Δυνάμεων πρὸς τὴν Τουρκίαν εἰς ἣν μετεχειρίζοντο τὰς ἐκφράσεις „κυριαρχικὰ δίκαια τοῦ Σουλτάνου ἀντὶ ὑψηλὰ δικαιώματα.»

Τελευταῖαι εἰδήσεις.

Ἐπικειμένης τῆς ἐπαναλήψεως τῶν ἐργασιῶν τῆς Κρητικῆς συνελεύσεως, οἱ Κρῆτες ἀπεφάσισαν παρὰ τὰς προτροπὰς καὶ ἀπειλὰς τῶν Προστατίδων Δυνάμεων νὰ μὴ δεχθῶσιν εἰς τὴν Συνέλευσιν ἀνωμότους τοὺς Μουσουλμάνους πληρεξουσίους.

Ἡ Ἑλληνικὴ Κυβέρνησις καὶ ὁ τύπος προτρέπουσι τοὺς Κρῆτας ὅπως συμμορφωθῶσι πρὸς τὰς θελήσεις τῶν Δυνάμεων, ἡ Πύλη δὲ ἐβολιδοσκόπησε τὴν Γερμανίαν καὶ τὴν Αὐστρίαν ἂν προτίθενται νὰ συμπράξωσι μετὰ τῶν Προστατίδων Δυνάμεων πρὸς ὁριστικὴν διακανόνισιν τοῦ Κρητικοῦ ζητήματος.

Ο ΑΝΘΕΛΛΗΝΙΚΟΣ ΑΠΟΚΛΕΙΣΜΟΣ

Παρὰ τὰς ἐπιμόνους καὶ ἐντόνους διαμαρτυρίας τῶν Δυνάμεων πρὸς τὴν Υ. Πύλην καὶ τὰς ἐγκυκλίους τῆς τελευταίας ταύτης πρὸς τὰς ἀρχὰς τῆς τουρκικῆς ἐπικρατείας πρὸς κατάπαυσιν τοῦ ἐμπορικοῦ ἀποκλεισμοῦ κατὰ τῶν Ἑλλήνων, οἱ τουρκικοὶ ὄχλοι ὑπὸ τοῦ νεοτουρκικοῦ κομιτάτου διεγειρόμενοι μαίνονται κατὰ παντὸς ἑλληνικοῦ καὶ προκαλοῦσι ταραχὰς καὶ συμπλοκὰς ἔστιν ὅτε αἱματηράς. Τῶν ταραχῶν πρωτοστατοῦσιν οἱ ἐκ Κρήτης εἰς Τουρκίαν μετακληθέντες ὑπὸ τῆς ἀπολυταρχίας Τουρκοκρῆτες. Ἡ ἀνώμαλος δὲ καὶ ταραχώδης αὕτη κατάστασις ἐπήνεγκε τελείαν ἐμπορικὴν στασιμότητα ἐν Τουρκίᾳ ζημιοῦσαν σπουδαίως οὐ μόνον τοὺς Ἕλληνας ἀλλὰ περισσότερον τὴν Εὐρωπαϊκὴν βιομηχανίαν καὶ ἐμπορίαν.

Η ΜΕΓΑΛΗ ΕΚΚΛΗΣΙΑ ΕΝ ΔΙΩΓΜΩ

Ἡ Τουρκικὴ Βουλὴ ἐψήφισεν εἰς γ' ἀνάγνωσιν τὸ ἀνθελληνικὸν νομοσχέδιον περὶ τῶν κεκλεισμένων ἐν Μακεδονίᾳ ἐκκλησιῶν ὡς ἀμφισβητουμένων ὑπὸ τῶν Ὀρθοδόξων Ἑλλήνων καὶ τῶν σχισματικῶν βουλγάρων.

Τὸ Οἰκουμενικὸν Πατριαρχεῖον ὑπέβαλεν ἐντονωτάτην διαμαρτυρίαν πρὸς τὴν Τουρκικὴν Γερουσίαν, ἥτις ἐντούτοις ἐψήφισε τὸ αὐτὸ Νομοσχέδιον ἀσυζητητεί. Ἡ Α. Θ. Π. ὁ Οἰκουμενικὸς Πατριάρχης ἐζήτησε μετὰ τοῦτο ἀκρόασιν παρὰ τῷ Σουλτάνῳ ὅστις ὅμως ἀπέκρουσε τὴν αἴτησιν.

Τὸ Οἰκουμενικὸν Πατριαρχεῖον ἀπεφάσισε νὰ προσφύγῃ εἰς τὰ ἄκρα κηρύσσον τὴν Ὀρθόδοξον Ἐκκλησίαν ἐν διωγμῷ, παραιτουμένου τοῦ Οἰκουμ. Πατριάρχου.

ΛΟΓΟΔΟΣΙΑ ΤΩΝ ΠΕΠΡΑΓΜΕΝΩΝ ΕΝ ΤΩ ΠΑΓΚΥΠΡΙΩ ΓΥΜΝΑΣΙΩ ΚΑΙ ΔΙΔΑΣΚΑΛΕΙΩ ΥΠΟ ΤΟΥ ΓΥΜΝΑΣΙΑΡΧΟΥ ΚΑΙ ΔΙΕΥΘΥΝΤΟΥ Κου ΑΘ. ΦΥΛΑΚΤΟΥ

(Συνέχεια)

Πνευματικὸς βίος τῶν μαθητῶν.

Τὸ Παγκύπριον δὲν ὑστέρησε τῶν ἑαυτοῦ καθηκόντων ἐν ταῖς ποικίλαις ἐκφάνσεσι τοῦ πνευματικοῦ τῆς νεότητος βίου, καὶ ἐν ταῖς ἐκδρομαῖς αὐτοῦ πειραθὲν οὖν τῇ ἐπιδιώξει τῆς τονώσεως τοῦ σωματικοῦ ὀργανισμοῦ καὶ τῶν ἐπιστημον. διδακτικῶν σκοπῶν νὰ συσφίγγῃ τοὺς δεσμοὺς τοὺς συνέχοντας τὸν ἄνθρωπον πρὸς τὴν φύσιν καὶ τὸ πρὸς αὐτὴν αἰσθητικὸν διαφέρον καὶ τὴν αἰσθητικὴν αὐτῆς ἀπόλαυσιν κατὰ μικρὸν νὰ ἐμβάλλῃ, καὶ ἐν ταῖς μυρίαις ἄλλαις ἀφορμαῖς τῆς ἐκδηλώσεως τῶν τῆς καρδίας εὐγενῶν ἐθνικῶν παλμῶν οὐκ ἀπολιπὸν διὰ προσηκούσης αὐτοῦ μετοχῆς ἀείποτε πρὸς τὴν ἐν πᾶσι τοῖς καλοῖς καὶ ἰδεώδεσι φρονημάτισιν τῆς πεπιστευμένης αὐτῷ νεότητος νἀποβλέπῃ. Οὕτω ἐπὶ ταῖς ἀρχαῖς τοῦ σχολ. ἔτους μεγαλοπρεπῶς καὶ μετὰ ἐπιβλητικῆς σοβαρότητος ἑωρτάσθη ἡ τεθεσπισμένη ὑπὸ τοῦ ἐθνικοῦ Κέντρου ἑορτὴ τῆς Σημαίας. Πρὸς δὲ τὴν ἐν ἔργῳ ἀντίληψιν τῶν ἐθνικῶν ἀναγκῶν καὶ τὸν ἐκ παίδων ἐθισμὸν πρὸς τὴν ἄσκησιν τῆς διαπρεποῦς παντὸς Ἕλληνος ἀρετῆς τοῦ ἐπίκουρον προσιέναι ταῖς τῆς Μεγάλης πατρίδος ἀξιώσεσιν ἀποσκοποῦντες καθιερώσαμεν τὴν καθ' ἑβδομάδα συλλογὴν ἐράνων ἀπὸ τῶν μέσων τοῦ Ὀκτωβρίου καὶ προθύμως τῶν κ.κ. καθηγητῶν καὶ μαθητῶν συμμετασχόντων καὶ χαρμοσύνως τὸν ὀβολὸν εἰσφερόντων ὑπὲρ τὰς εἴκοσι λίρας ἐπέμψαμεν πρὸς κατάθεσιν εἰς τὸ ταμεῖον τοῦ ἐθνικοῦ στόλου. Ἀγαστὴ τῷόντι ὑπῆρξεν ἡ ἐπίνοια αὕτη τοῦ καθηγητικοῦ Συλλόγου, ἄξιοι δ' ἐπαίνου εἰσὶ καὶ οἱ γονεῖς τῶν μαθητῶν ἐπὶ τῇ προθυμίᾳ τῆς μικρᾶς μέν, ἀλλὰ μάλιστα οἰκοδομητικῆς λαμπρῶν ἐθνικῶν πόθων ἐν ταῖς καρδίαις τῶν ἑαυτῶν τέκνων θυσίας ταύτης. Θὰ ηὐχόμεθα μόνον ἐν τῷ μέλλοντι νὰ ὑπάρξῃ γενναιότερον τὸ διαφέρον καὶ τὸ παράδειγμα τῶν μαθητῶν ἡμῶν νὰ ἀπομιμηθῇ σύμπασα ἡ μαθητικὴ τῆς Κύπρου νεότης, οὐχὶ διότι τὸ ἔθνος ἡμῶν ἔχει χρείαν τῶν ὀβολῶν τῶν μικρῶν, ἀλλ' ἵνα καὶ ἐν τῷ ἔργῳ, ὡς ἔφθην εἰπών, φρονηματίζωνται οἱ νέοι καὶ ἀεὶ εἰς συνείδησιν ἐπέρχηται αὐτοῖς ὅτι ὀφείλουσιν εὐρύτερον τὸν ὁρίζοντα τῶν σκέψεων καὶ τῆς δράσεως νὰ ἔχωσιν, εἰς τὴν εὐεξίαν καὶ τὸ μεγαλεῖον τῆς Πατρίδος ἀποσκοποῦντες. Ὡσαύτως τὴν ἑορτὴν τῶν Καλάνδων ἐτέλεσε τὸ Παγκύπριον μετὰ τῆς Φιλαρμονικῆς καὶ ἔπεμψεν εἰς τὸ ταμεῖον τοῦ ἐθνικοῦ στόλου τὸ προϊὸν τῶν ἐράνων ἀνελθὸν εἰς 55 λίρας. Τὸ ἔθος τοῦτο τῆς ἀνὰ τὴν πόλιν περιφορᾶς τοῦ χοροῦ τῶν μαθητῶν μετὰ τῆς μουσικῆς ᾀδόντων ἐκλεκτὰ τεμάχια καὶ ἀναζωπυρούντων οὕτω τὸ κοινὸν τῶν πολιτῶν φρόνημα εἶνε τῷόντι παντὸς ἐπαίνου ἄξιον. Ἀλλὰ δυστυχῶς ἡ περιφορὰ τοῦ δίσκου μετὰ τοῦ ἐθνικοῦ ἡμῶν συμβόλου τοῦ ἐκπροσωποῦντος πᾶν ἰδεῶδες ἑκάστου Ἕλληνος τοῦ τὸ συναίσθημα τῆς ἐθνικῆς ὑπερηφανείας ἐκδηλοῦντος καὶ συμβολίζοντος τὰ πολυτιμότατα κειμήλια, ὑπὲρ ὧν τοσοῦτοι ἀγῶνες τῶν πατέρων ἡμῶν ἀνελήφθησαν καὶ τοσαῦται θυσίαι εἰς τὸν Ἱερὸν τῆς Πατρίδος βωμὸν προσεχέθησαν, νομίζω ὅτι δὲν συνᾴδει πρὸς τὸν διωκόμενον σκοπὸν τοῦ ἐθνικοῦ φρονηματισμοῦ. Τὸ ἔξοχον τοῦτο ἴνδαλμα τῶν εὐγενῶν τῆς καρδίας παλμῶν ὀφείλει ὥσπερ τὸ τιμαλφέστατον ἄγλαϊσμα νὰ κοσμῇ τὸ ἱερὸν ἄδυτον, ἥκιστα δὲ πρὸς ἐπαιτείαν νὰ προπορεύηται, ἀφοῦ μάλιστα ὑπάρχουσι καὶ δυσάλγητοι ψυχαὶ καὶ ἥκιστα εὐχίσθητοι καρδίαι σφιγκτῶς τῷ σώματι προσπεπατταλευμέναι καὶ τὰς γαστέρας αὐτῶν ὡς τὰ ὕψιστα ἰδανικὰ τῆς εὐτελοῦς ὑπάρξεως ἡγούμενοι. Ἡ πατρὶς δὲν πρέπει εἰς τὴν εὐτέλειαν τῆς ἐπαιτείας οὕτω πανηγυρικῶς νὰ ταπεινῶται, ἀλλ' ὑπερήφανος νὰ ἵσταται τὸ σέβας τῶν ἑαυτῆς τέκνων ἐκκαλουμένη καὶ τὰ καθήκοντα ἐπιβάλλουσα, ἃ ἐὰν πάντες ὡς δεῖ συνησθανόμεθα καὶ τῶν στενῶν ὁρίων τῆς ἀτομικότητός ἐξηρχόμεθα, τὴν ἐμπρέπουσαν αὐτῷ θέσιν θὰ κατεῖχεν ὁ Ἑλληνισμός, πάλαι κύριος τῆς πατρίου αὐτοῦ μεγάλης κληρονομίας γενόμενος, καὶ τοὺς προμηθῶνας τοῦ πολιτισμοῦ κατὰ τῆς βαρβαρότητος ἀσείστους πήξας θὰ καθίστατο τὸ καύχημα τοῦ ὅλου πεπολιτισμένου κόσμου. Τὴν Πανελλήνιον τῆς ἁρμονικῆς συζεύξεως τῆς ἐθνικῆς ὑποστάσεως μετὰ τῆς Χριστιανικῆς θρησκείας ἑορτὴν ἐτελέσαμεν μεγαλοπρεπῶς μετὰ τῶν λοιπῶν ἐκπαιδευτηρίων, τὸν πανηγυρικὸν σχόντος τοῦ Γυμνασιάρχου καὶ ὁμιλήσαντος περὶ τῆς προσηκούσης καλλιεργείας τῆς ἐπιστήμης καὶ τῆς θρησκείας ἐπὶ τῷ σκοπῷ τῆς ἐναρμονίου συμβιώσεως αὐτῶν. Τὸ ἀπροσπόθητον καὶ μεγάλης ἐθνικῆς σημασίας γεγονὸς τῆς ἐπελθούσης ἐν τῇ ἱδρύσει τῆς Κυπριακῆς ἐκκλησίας ὑπὸ τὸν πεπνυμένον πρωθιεράρχην αὐτῆς καταστολῆς τῶν παθῶν τῶν οἰκτρότατον θέαμα ἐμφυλίου διαστάσεως παρουσιαζόντων καὶ παντελῆ ἐξάντλησιν τῶν ἐθνικῶν δυνάμεων ἐπαπειλούντων συνεώρτασε καὶ τὸ Παγκύπριον μεθ' ἁπάσης τῆς Νήσου.

Τῆς ἐθνικῆς ἑορτῆς τῆς Παλιγγενεσίας τοῦ ἔθνους ἡμῶν μετέσχε τὸ Παγκύπριον μετὰ πάσης τῆς λαμπρότητος τῆς προσηκούσης εἰς τὴν ἀνάμνησιν τοῦ ἐθνοσωτηρίου ἡμῶν γεγονότος. Ηὐτύχησε δ' ὡσαύτως τὸν ἑαυτοῦ ἔρανον νὰ παράσχῃ πρὸς τὴν ὡς οἷόν τε ἐπιτυχῆ τέλεσιν τῶν Παγκυπρίων ἀγώνων τελεσθέντων ἐν τῇ πρωτευούσῃ ὡς ἀγαστῶς, ὑπομνησάντων εὐκλεεῖς προγονικοὺς χρόνους τῆς ἁρμονικῆς ἐκμορφώσεως σώματος καὶ ψυχῆς εἰς τελείαν καλοκαγαθίαν, καὶ κορύφωμα ἐνθουσιασμοῦ καὶ ἐθνικῶν ἐλπίδων διὰ τῆς θαυμαστῆς αὐτῶν ἐπιτυχίας προκαλεσάντων. Πρὸς τὴν ἐπιτυχῆ τέλεσιν αὐτῶν πρωτίστως μὲν συνετέλεσεν ἡ ἀξιότιμος Ἐπιτροπεία τοῦ Γυμναστικοῦ Συλλόγου «Παγκυπρίων», οὐχ ἧττον δ' ὅμως ὀφείλομεν νὰ ὁμολογήσωμεν ὅτι μέγαν τὸν ἑαυτοῦ ἔρανον εἰσήνεγκε καὶ ὁ Γυμναστὴς τοῦ Παγκυπρίου κ. Χαρ. Νικολαΐδης, ὅστις καίπερ πολλὰ ἕτερα καθήκοντα διδασκαλίας ἐν τῷ Γυμνασίῳ ἔχων καὶ πολλαχῇ περισπώμενος ὅμως ἱκανὰς κατήρτισε τὰς φάλαγγας τῶν μαθητῶν διά τε τῶν στρατιωτικῶν καὶ τῶν Σουηδικῶν ἀσκήσεων πρὸς ἀξίαν μετοχὴν τῶν Παγκυπρίων ἀγώνων.

Ἡ σημασία τῶν σωματικῶν ἀσκήσεων.

Τοῦ λόγου ὄντος περὶ τῶν ἀγώνων καὶ τῶν σωματικῶν ἀσκήσεων ἐπιτραπήτω μοι λέξεις τινὰς νὰ εἴπω περὶ τῆς σημασίας αὐτῶν καὶ τῆς ἀνάγκης προαγωγῆς αὐτῶν ἐν τῇ καθ' ἡμᾶς παιδεύσει. Πρὸ ἀμνημονεύτων χρόνων ἡ ἀνθρωπότης ἐν τῇ ἁπλῇ αὐτῆς παιδικῇ ἡλικίᾳ πλήρους τῆς ὑγιείας ἀπολαύουσα οὐδὲν περὶ αὐτῆς ἐγίνωσκεν, οὐδ' ἐλάχιστον περὶ αὐτῆς λόγον ἐποιεῖτο, ἅτε οὐδέποτε εἰς ἀντίληψιν τῆς νόσου ἐλθοῦσα, ἥτις μόνη καὶ ἡ προϋπόθεσις τῆς γνώσεως τῆς ὑγιείας ὑπάρχει. Ἐπῆλθε μετέπειτα ἡ ἀνδρικὴ ἡλικία, ἐν ᾗ βαθμηδὸν οἱ ἄνθρωποι ἐλάμβανον τῆς ἑαυτῶν ὑγιείας συνείδησιν, καὶ οὕτω τίθενται αἱ ἀρχαὶ τῆς παρακμῆς, ἥτις ἐπέρχεται κατόπιν μετὰ τῆς πλήρους γνώσεως καὶ συναισθήσεως τῆς νόσου μετὰ τῆς ἀνάγκης τῆς μελέτης τῆς νόσου πρὸς καταπολέμησιν αὐτῆς. Ἡ περίοδος αὕτη δὲν διαρκεῖ μακρὸν χρόνον, ἀλλ' ἐπέρχεται κατ' ἀνάγκην ἡ τελεία ἐπίτριψις καὶ διαφθορὰ ἢ ὁ πόθος πρὸς τὴν ἀπολομένην ὑγείαν ἐκ νέου ἀφυπνίζεται καὶ ἄρχεται ἡ ἀπόπειρα τῆς ἀναγεννήσεως καὶ τῆς εἰς τὴν ἀφορμὴν τῆς περιφερείας τοῦ κύκλου ἐπανόδου. Ἐν τοιούτῳ τινὶ αἰῶνι ζῶμεν ἡμεῖς σήμερον· οὐ μόνον μισοῦμεν τὴν νόσον, ἀλλὰ ποθοῦμεν τῆς ὑγιείας ἡμῶν τὴν ἀνάκτησιν τοιαύτην, ὥστε πάλιν νὰ ἐπιλαθώμεθα τῆς νόσου καὶ μηδὲ νὰ χρῄζωμεν περὶ ὑγιείας τὸν λόγον νὰ ποιώμεθα. Οἱ χρόνοι οὗτοι τῆς τοιαύτης ἀντιλήψεως καὶ τοῦ ὀργασμοῦ πρὸς ἀνάκτησιν τοῦ φυσικοῦ σφρίγους μέγα τὸ θέλγητρον ἐνέχουσι, καθότι ὥσπερ ἐαρινή τις αὔρα προσπνεῖ ἡμῖν κατὰ πᾶσαν τὴν τῶν ἀνθρώπων διασπορὰν νέαν ζωήν, νέαν τοῦ ἀνθρωπίνου ὀργανισμοῦ εὐθάλειαν διεγείρουσα. Ἡ σκέψις αὕτη τῆς ἀνάγκης τῆς ἀπαλλαγῆς ἀπὸ τῆς σπουδῆς τῆς νόσου, τῆς ἀνάγκης τῆς γνώσεως τῶν μέσων, δι' ὧν ἐκ νέου θὰ καταστῶμεν κάτοχοι τῆς ἐμφύτου τοῦ ἀνθρώπου ὑγιείας καταλαμβάνει τὴν σήμερον ἀεὶ εὐρυτέραν διάδοσιν ἅτε ἐκ τῆς ὑγιείας ἐξηρτημένου τοῦ ὅλου ἡμῶν βίου, τῆς ὅλης ἡμῶν εὐθυμίας καὶ εὐτυχίας ἐκ ταύτης ἀπορρεούσης. Χρῄζομεν δὲ τῆς ὑγιείας οὐ μόνον χάριν ἡμῶν αὐτῶν, ἀλλὰ καὶ χάριν τῶν ἄλλων, χάριν τῆς μετὰ τῶν ἄλλων ἀναστροφῆς. Ἐκ πείρας γινώσκομεν πόσον ἐ-

γωϊστικὴ εἶνε ἡ νόσος καὶ πόσον φυσικὸν εἶνε ἄνθρωπος νοσῶν πάντοτε καὶ πανταχοῦ περὶ ἑαυτοῦ νὰ σκέπτηται καὶ φροντίζῃ, ὡς λέγει ὁ Πλάτων. Οὐ μόνον ἰδιοτελὴς καὶ ἐγωϊστικὸς εἶνε ὁ νοσῶν, ἀλλὰ καὶ κατὰ πᾶσαν διεύθυνσιν τοῦ βίου τὸ δηλητήριον διασπείρει τῆς δυσθυμίας καὶ διαθορυβεῖ χαρὰν καὶ εὐτυχίαν. Οὐδὲν δὲ οὕτω μολυντικὸν, ὥσπερ ἡ δυσθυμία τοῦ νοσοῦντος· αἱ δὲ ἀπαισιόδοξοι τοῦ βίου τάσεις, οἵας ἐν τῇ φιλοσοφίᾳ, γραμματείᾳ καὶ τέχνῃ πολλαχῶς ἐνσεσαρκωμένας εὑρίσκομεν, κακουργίαν κατὰ τῆς εὐδαιμονίας τοῦ ἀνθρώπου σημαίνουσι· διότι τῷόντι κακουργία εἶνε τὸ διὰ τῶν βιβλίων διαχεῖν καὶ ἐκπέμπειν κατὰ πᾶσαν διεύθυνσιν τοὺς δηλητηριώδεις τῆς ἰδίας ζωϊκῆς οὐσίας χυμούς.

Σήμερον λοιπὸν ἡ ἀνθρωπότης εἰς φιλόσοφον θεωρίαν ἀρθεῖσα περὶ τῶν κακῶν φυσικῶν καὶ ἠθικῶν ἐπακολουθημάτων τῆς νόσου ποθεῖ τὴν ἀνάκτησιν τῆς ὑγείας καὶ τὴν ἐπάνοδον εἰς τὴν ἀρχικὴν αὐτῆς ὑγιᾶ κατάστασιν, καθ' ἣν οὔτε περὶ νόσου οὔτε περὶ ὑγείας τὸν λόγον ἐποιεῖτο, ὡς τῆς ὑγείας οὔσης τῆς φυσικῆς τοῦ ἀνθρώπου καταστάσεως. Τὸ δε μόνον πρὸς τοῦτο μέσον εὗρε τὰς ἐπιπόνους σωματικὰς ἀσκήσεις. Εὐχῆς μόνον ἔργον εἶνε βαθύτερον νὰ κατανοηθῇ καὶ παρ' ἡμῖν ἡ σημασία αὐτῶν οὐ μόνον διὰ τὸ ἄρρεν φῦλον, ἀλλὰ καὶ διὰ τὸ θῆλυ, οὐ μόνον διὰ τὴν τρυφερὰν νεότητα, ἀλλὰ καὶ διὰ τὴν ἀνδρικὴν ἡλικίαν, ὥσπερ συμβαίνει πανταχοῦ τῆς Εὐρώπης, ἔνθα μετὰ τὴν ἐπὶ αἰῶνας ὅλους παραμέλησιν τοῦ σώματος κατὰ σφαλερὰν ἀντίληψιν ὑπὸ τοῦ Μεσαίωνος κληροδοτηθεῖσαν ἤρξαντο ἀπὸ τῶν πρώτων ἐτῶν τοῦ παρελθόντος αἰῶνος γυμναστικοὶ σύλλογοι νὰ συνιστῶνται, γυμναστήρια καὶ παλαῖστραι νὰ ἱδρύωνται, γυμναστικαὶ παιδιαί, ἐκδρομαί, ἀγῶνες παραλλήλως πρὸς τὴν τεραστίαν πνευματικὴν κίνησιν νὰ βαίνωσι καὶ τὸ σῶμα νὰ θεραπεύηται πρὸς ἔφεξιν τῆς τελείας ἐκείνης ἐν τῷ ἀνθρώπῳ ἁρμονίας, ἧς πρότυπα παρέσχον οἱ ἀρχαῖοι ἡμῶν πρόγονοι, καὶ δι' ἧς μόνης ὁ ἄνθρωπος ἀναδείκνυται τὸ καλλιτέχνημα ἐκεῖνο, ὃ δοξάζει τὸν πάνσοφον καλλιτέχνην. Ὀφείλομεν λοιπὸν καὶ ἡμεῖς οὐχὶ ὁσίας μόνον ἕνεκα χῶρον ἐν τῷ σχολικῷ προγράμματι νὰ παρέχωμεν ταῖς γυμναστικαῖς ἀσκήσεσιν, ἀλλ' ἐν γένει τὸ στάδιον αὐτῶν κατὰ ποικιλασφεῖς ἐλεύθερον νἀναπετάσωμεν πάσῃ τῇ Ἑλληνίδι ἰδίᾳ νεότητι, ἵνα μόλις μετὰ γενεὰς τὰς τοῦ προτύπου τῆς προγονικῆς ἁρμονίας ἀφικώμεθα. Φυσικὸν δὲ εἶνε μετὰ ὑπερπονήσεις νὰ ἐπιδοθῶμεν εἰς τὴν καλλιέργειαν τοῦ παραμεληθέντος σώματος καὶ παρὰ βούλησιν νὰ πονῶμεν, ἄχρις οὗ φθάσωμεν εἰς τὴν ἀποκατάστασιν τῆς ποθητῆς ἰσορροπίας μεταξὺ τοῦ σώματος καὶ τοῦ πνεύματος, ὁπότε οὐχὶ ἡμεῖς, ἀλλ' οἱ ἀπόγονοι ἡμῶν τῶν καρπῶν τῶν ἡμετέρων πόνων θἀπολαύσωσιν. Ἡμεῖς μετὰ τῆς λοιπῆς πεπολιτισμένης ἀνθρωπότητος μόλις πρὸ μικροῦ ἀπαλλαγέντες τῶν μεσαιωνικῶν δοξασμάτων τῶν εἰς ἐκφυλισμὸν τῆς φύσεως ἡμῶν τεινόντων καὶ ἀνανήψαντες ἐκ τοῦ λήθαργου, εἰς ὃν πρὸς τοῖς ἄλλοις καὶ μακρὰ καὶ ἀπαίσιος δουλεία ἔνερριψε τὸ ἔθνος ἡμῶν, ὀφείλομεν σθεναρῶς, σθεναρώτερον παντὸς ἑτέρου νὰ ἐπιδοθῶμεν εἰς τὴν κάθαρσιν τοῦ ἐδάφους ἀπὸ ποικίλων καὶ πολυωνύμων νόσων καὶ μαλακιῶν, ἵνα παρασκευάσωμεν αὐτὸ ταῖς διαδεξομέναις γενεαῖς πρόσφορον πρὸς ἄσκησιν τῆς ἀγαστῆς ἁρμονίας, ἣν παρὰ τοῖς προγόνοις ἡμῶν θαυμάζουσι. Παρὰ τοῖς ἀρχαίοις Ἕλλησιν ἡ θεραπεία τοῦ σώματος οὔτε ἰατρικὸν σκοπὸν ἐδίωκεν οὔτε αἰσθητικὸν οὔτε πατριωτικόν· δὲν ἐχρησίμευε δῆλον ὅτι ὡς μέσον πρὸς ἔφιξιν πορρωτέρω σκοπῶν, ἀλλ' ἦν αὐτοσκοπός, ἦν ἐκδήλωσις τῆς χαρᾶς τοῦ βίου, ἦν ἐκδήλωσις τῆς ζωῆς, ἦν αὐτόχρημα ἡδονή, ἔμφυτος ὁρμή. Ἔπαιζον τῇ σφαίρᾳ, διότι ταῦτο ἐπόριζεν αὐτοῖς τὴν μεγίστην ἡδονήν· διωργάνουν ἀγῶνας, διότι ἐπὶ τούτοις ἀπήλαυον τῆς ἐξόχου χαρᾶς τῆς ἐκδηλώσεως τοῦ ἐσωτερικοῦ αὐτῶν σφρίγους. Ἐν γένει ἐν τῇ ἀκμῇ τοῦ Ἑλληνισμοῦ διωργανοῦντο ἀγῶνες καὶ πανηγύρεις τῆς εὐρυθμίας τῶν σωμάτων ἕνεκα αὐτῆς ταύτης τῆς ἐκ τούτων παρεχομένης τέρψεως.

Ἐν τούτῳ δὲ κεῖται ἡ μεγάλη διαφορὰ μεταξὺ τοῦ ἀρχαίου γυμναστικοῦ ἰδανικοῦ καὶ τοῦ νεωτέρου. Οἱ ἀρχαῖοι Ἕλληνες δὲν εἶχον ἀφ' ἑνὸς μὲν πνευματικὴν μόρφωσιν, ἀφ' ἑτέρου δὲ σωματικήν, ἀλλ' εἶχον ἀνθρωπικὴν μόρφωσιν, ἐν ᾗ δὲν ἦτο δυνατὸν νὰ εἰδῇ τις ποῦ ἔληγεν ἡ σωματική, τὴν δ' ἑαυτῆς ἀρχὴν ἐλάμβανεν ἡ πνευματική. Δὲν ἐδύναντο νὰ νοήσωσιν ἐκεῖνοι τὸ πνευματικὸν ἄνευ τοῦ σωματικοῦ, διότι ἐν τῇ εὐδαίμονι θέσει διετέλουν τοσαύτην πρὸς τὴν φύσιν αἴσθησιν νὰ ἔχωσιν, ὥστε ἐν τῷ κόσμῳ ἀνθρώπους ὅλους, οὐχὶ δὲ πνεύματα ἢ νεκρὰ σώματα ἔβλεπον. Οἱ Ἕλληνες ὑπῆρξαν ὁ κατ' ἐξοχὴν φυσικὸς λαός, καὶ διὰ τοῦτο ἀκριβῶς θαυμάσιοι τῶν τεχνῶν δημιουργοὶ ὑπῆρξαν. Τοῦ ἰδανικοῦ τούτου οἱ νεώτεροι πολὺ πόρρω ἐσμέν. Μεγάλη μὲν κίνησις ἐν τοῖς τελευταίοις ἔτεσιν ἐπὶ τοῦ ἐδάφους τῆς σωματικῆς θεραπείας πανταχοῦ τοῦ πεπολιτισμένου κόσμου ὑπάρχει, ἀλλὰ πᾶσα αὐτὴ ἡ ἐργασία, πᾶς οὗτος ὁ μόχθος μονομερῶς ὑπὲρ τοῦ σώματος καταναλίσκεται ὡς ἀντιθέτου τοῦ πνεύματος, οὐχὶ δὲ ὑπὲρ τοῦ ἀνθρώπου ὅλου· διότι ἐν γένει πᾶσα ἡ ἡμετέρα παίδευσις καὶ δρᾶσις ἢ εἰς τὸ σῶμα ἢ εἰς τὸ πνεῦμα ἀναφέρεται οὐχὶ δὲ εἰς τὸν ὅλον ἄνθρωπον. Διὰ τοῦτο πολὺν ἔτι χρόνον τὸ μυστήριον τοῦ προτύπου τῆς καλοκαγαθίας τῶν ἀρχαίων θὰ μένῃ ἀνεκκάλυπτον. Ὁ ἀθλητισμὸς τῆς σήμερον ὡς τοιοῦτος, ὡς σωματικὴ ἔξαρσις πρὸς παραγωγὴν τοῦ ἀντιρρόπου τῆς πνευματικῆς ἐντάσεως, ὡς ἀποκλειστικῶς παρὰ τοῖς ἀσκοῦσιν αὐτὸν πρὸς ἀποσκλήρυνσιν, εὐρωστίαν ἀντοχήν, καρτερίαν καὶ εὐλυγισίαν τοῦ σώματος ἀσκούμενος εἶνε μονομερὴς δυνάμενος μὲν Μίλωνας νἀποφήνῃ, ἀλλ' οὐχὶ τὸ ἄριστον ἐκεῖνο τεχνούργημα τῆς τελείας ἁρμονίας, ὃ ἔν τε τῷ βίῳ ἐπραγμάτωσαν καὶ τῇ τέχνῃ δαιμονίως πρὸς ἀπομίμησιν ἀπειργάσαντο οἱ Ἀθηναῖοι, ὧν τῆς πολιτείας καὶ ἀγωγῆς ἀθάνατον εἰς ἀεὶ μνημεῖον κατέλιπεν ὁ δαιμόνιος Θουκυδίδης ἐν τῷ θαυμασίῳ ἐπιταφίῳ τοῦ Περικλέους. Ἀλλ' ἔστω καὶ τοῦτο. Ὁ σωματικὸς οὗτος ἀθλητισμὸς ἀφοῦ ἐπινέγκῃ τὸ ἀντίρροπον τῆς τοῦ πνεύματος θεραπείας, ἀφοῦ περατώσῃ ἡ τῶν νεωτέρων κίνησις τὸ ἥμισυ τῆς πορείας τῆς πρὸς τὸ ἰδανικὸν τῆς τελείας ἁρμονίας τεινούσης, ὁπόταν πείσῃ ἑαυτὸν ὁ ἄνθρωπος ὅτι σωματικὴ καὶ πνευματικὴ μόρφωσις ἴσην ἀλλήλαις ἀξίαν ἔχουσι, τότε ἡ ἀναγκαία σύγκρασις θὰ ἐπέλθῃ, τότε ἀλληλένδετοι θὰ πορεύωνται καὶ μίαν θὰ ἀπεργάσωνται παίδευσιν τὴν τοῦ ἀνθρώπου, ὥσπερ σῶμα καὶ πνεῦμα συνηνωμένα ἀποτελοῦσι τὸν ἄνθρωπον. Ἡμεῖς δὲ οἱ Ἕλληνες ἰδίᾳ, ἐὰν τῷ ὄ,τι ἐγκαυχώμεθα ἐπὶ τῇ ὑπὸ τῶν προγόνων ἡμων ἀπεργασίᾳ τοῦ τιμαλφεστάτου κειμηλίου τῆς τοῦ ἀνθρώπου φύσεως, ὀφείλομεν οὐχὶ τὴν ἀπώλειαν τῆς νίκης τοῦ Μαραθωνίου δρόμου βαρέως νὰ φέρωμεν, οὐχὶ ἀπαριθμοῦντες καὶ ζυγοστατοῦντες τὰ ἔπαθλα τῶν ἀγώνων νὰ δυσχεραίνωνται ἐπὶ αὐτῷ, ὅτι οὐχὶ τῶν πλείστων ἢ καὶ τῶν πάντων ἡμεῖς ἠξιώθημεν, ἀλλὰ τὴν ἐγκαινίασιν τῶν προγονικῶν ἡμῶν ἀγώνων ἐν τῷ εὐκλεεῖ τῆς δάφνης καὶ τῆς ἐλαίας ἄστει νὰ κρίνωμεν ὡς ἀφετηρίαν ἀνθρωπικῆς ἡμων ἀναβιώσεως. ἀντευγνωμονῶντες δὲ πρὸς τὰ ἐπίλεκτα τέκνα τοῦ γηραιοῦ πολιτισμοῦ διὰ τὸν πλούσιον φόρον τῆς πρὸς τοὺς προγόνους ἡμῶν εὐγνωμοσύνης αὐτῶν μετὰ λελογισμένης σκέψεως καὶ σωφροσύνης νὰ πειρώμεθα ἁρμονικῶς τὸ σωματικὸν μετὰ τοῦ πνευματικοῦ νὰ συνδυάσωμεν, θαυμάζοντες μὲν τὸ σφρῖγος καὶ τὸ κάλλος τῶν ὑπερβορείων, ἐκπάγλως δ' ἀγάμενοι τὸ συμμετρικὸν τοῦ ἄγγλου καὶ τοῦ ἀμερικανοῦ καὶ τὸ εὐλύγιστον καὶ εὐσταλὲς τοῦ γάλλου καὶ γερμανοῦ καὶ λοιπῶν ἐπιλέκτων ἀθλητῶν· ἀνανήψαντες δὲ ἐκ τῆς ἱερᾶς τοῦ ἐνθουσιασμοῦ μέθης νὰ περισυλλέξωμεν ἡμᾶς αὐτοὺς καὶ φιλόσοφον αἰσθητικὴν θεωρίαν ζηλώσαντες νὰ ἐμβαθύνωμεν εἰς τὸ ζήτημα τῆς ἀμοιβαίας συγχωνεύσεως τοῦ σωματικοῦ σφρίγους μετὰ τοῦ πνευματικοῦ κάλλους διερωτώμενοι ἂν δὲν εἶνε ἀληθὲς ὅτι ἄνευ τῆς τοιαύτης συγχωνεύσεως θερσίτου πρόσωπον κατ' ἀντίστροφον ὄψιν παρέχει ὁ ἄνθρωπος. Καὶ ὅταν μετὰ βαθεῖαν ἐξέτασιν τοῦ ζωτικωτάτου τούτου προβλήματος, ἐκ τῆς λύσεως τοῦ ὁποίου ἐξήρτηται ἡ εὐεξία ἡμῶν ὡς ἀτόμων, ὡς πολιτῶν, ὡς ἔθνους ἐπιτύχωμεν τὴν ἀληθῆ σύγκρασιν τοῦ σωματικοῦ μετὰ τοῦ πνευματικοῦ καὶ οὕτως ἐξευγενίσωμεν τὴν ἡμετέραν φύσιν, ὥσπερ αἱ ὑποχρεώσεις τῆς προγονικῆς ἡμῶν παρακαταθήκης ἐπιβάλλουσι, τότε δὲν θὰ ἀσκώμεθα, ἵνα κίνησίν τινα παράσχωμεν εἰς τὸ σῶμα ἢ ἵνα εἰς τὴν πέψιν συντελέσωμεν, ἢ ἵνα κρείττονα κυκλοφορίαν τοῦ αἵματος καὶ ταχυτέραν ἐπιτύχωμεν, ἀλλὰ μόνον ἵνα ἡδονὴν ἡμῖν αὐτοῖς παρασκευάσωμεν. Ἐν Ἀγγλίᾳ ἤδη βαίνουσιν ἐπὶ τὰ ἴχνη τῆς τοιαύτης ἀσκήσεως τοῦ σώματος· μάλιστα δὲ δύναταί τις νὰ εἴπῃ ὅτι ἐκεῖ μᾶλλον τὸ πνευματικὸν παραμελεῖται ἢ τὸ σωματικόν. Ἡ Γερμανία παρέχει τὸ προσδόκιμον νὰ καταστῇ σὺν τῷ χρόνῳ τὸ πρῶτον ἁρμονικῶς ἐκμεμορφωμένον ἔθνος. Ἀλλὰ μέχρι τοῦ χρόνου ἐκείνου τῆς συμμετρικῆς καὶ ἁρμονικῆς τῶν ψυχικῶν καὶ σωματικῶν δυνάμεων εἰς ἀριστοτεχνικὸν δαίδαλμα, μέχρι τῶν χρόνων, καθ' οὓς καὶ αὐτὴν τὴν πνευματικὴν αὐτοῦ μόρφωσιν ὁ ἄνθρωπος οὐχὶ ἀγωνιωδῶς θὰ ἐπισπεύδῃ, ἀλλὰ κατὰ τὸ τοῦ Περικλέους ἄνευ μαλακίας καὶ πρὸς πλήρωσιν διακαοῦς ἐπιθυμίας καὶ ἡδονῆς θὰ φιλοσοφῇ καὶ τὴν περὶ τοῦ κόσμου θεωρίαν αὐτοῦ θὰ καταρτίζῃ, ὀφείλει τὸ πεπλημμελημένον νὰ ἐπανορθώσῃ, ὀφείλει μετὰ οὐχὶ μικρᾶς ἐντάσεως πολλῶν γενεῶν ἁμαρτίας κατὰ τοῦ σώματος νὰ ἀποπλύνῃ, αἰώνων ὅλων διεστραμμένην περὶ τοῦ ἀνθρωπείου προορισμοῦ προκατάληψιν, δι' ἧς κατωρθώθη ἡ σωματικὴ ἐκφαύλισις καὶ ὁ ἐκφυλισμός, νὰ ἐξαλείψῃ καὶ ἐν πάσῃ γωνίᾳ ἐδάφη νὰ ἰσοπεδώσῃ, γυμναστήρια νὰ ἐνιδρύσῃ, παλαίστρας νἀναπετάσῃ, πάντα ταῦτα ὥσπερ φυτώρια καλλιεργείας τῆς γνησίας Ἑλληνικῆς καλοκαγαθίας, ὥσπερ ἀπολυμαντήρια παντὸς αἰσχροῦ καὶ ἀγεννοῦς εἴτε σωματικοῦ εἴτε ψυχικοῦ νοσήματος. Ἀλλὰ μηδ' εἰς τοῦτο ἀρκώμεθα! διότι παρῆλθον ἄνευ ἐλπίδος ἐπανόδου οἱ εὐτυχεῖς χρόνοι τῆς εὐμαροῦς τοῦ βίου διαγωγῆς· ἀποτρόπαιος δὲ τὸ φόβητρον ἐπισείει καὶ δειμαλέα πάντα τινὰ καθίστησι ὁ ἐν ὅλῃ αὐτοῦ τῇ δεινότητι ἀνακηρυχθεὶς διά τε τὰ ἄτομα καὶ τὰ ἔθνη περὶ ὑπάρξεως ἀγών, καὶ οὐχὶ ὅτι ὁ ἐν αὐτῷ ὑπολειφθεὶς οὐ στεφανοῦται, ἀλλ' οὐδὲ τὸ δίκαιον τῆς ὑπάρξεως κέκτηται. Πλεῖστα καθήκοντα συντόνου ἐργασίας ἐπιβάλλουσιν οἱ νῦν χρόνοι καὶ ἐν τῷ πνευματικῷ σταδίῳ, καὶ οὐκέτι ἐν Παραδείσῳ οὐδ' ἐν Ἀρκαδίᾳ ζῶμεν, ὥστε νὰ δυνώμεθα νὰ παίζωμεν ἄνευ ἐργασίας, πᾶσαν ἡμῶν τὴν μέριμναν εἰς μόνον τὸ σῶμα ἀναφέροντες, παραμελήσαντες ὅλως τὰ τῆς ἐργασίας καθήκοντα. Ὀφείλομεν νἀντεχώμεθα καὶ τῆς πνευματικῆς ἐργασίας, πάσης δ' εὐκαιρίας νἀντιλαμβανώμεθα πρὸς σωματικὴν ἄσκησιν καὶ πρὸς ἀπόλαυσιν τῆς φύσεως, ἐξ ἧς ζωογόνησιν τῶν ἡμετέρων δυνάμεων νὰ ἀντλῶμεν. Ἡ φύσις οὕτω πολυπληθεῖς καὶ ἀνεξαντλήτους θεραπευτικὰς πηγὰς παρέχει ἡμῖν, ὥστε ὁ ζητῶν εὑρίσκει ἀεὶ κόλπον τινὰ τῆς φιλοστόργου ταύτης μητρός, ἣν πάντες διὰ στόματος ἔχομεν, ἀλλ' ἐλάχιστοι ἐννοοῦμεν καὶ καθ' ἧς τῶν νόμων πολλαχῶς προσκρούομεν. Ἀκούομεν πάντοτε ἐξυμνουμένας τὰς προόδους τοῦ πνευματικοῦ ἐδάφους, καὶ πάνυ ὀρθῶς· ἀλλ' αἱ πρόοδοι αὗται πολὺ ἀμφιβόλου φύσεως θὰ εἶνε, ἂν μὴ παραλλήλως βαίνωσι καὶ σωματικαὶ πρόοδοι. Ἐὰν δὲ ἔκ τινος ἀπόψεως ἐρρήθη ὑπὸ τῶν φιλοσόφων ὅτι ἡ ψυχὴ τὸ ἑαυτῆς σῶμα μορφοῖ, ἐξ ἑτέρας ὅμως ἀπόψεως ὀφείλει νὰ τονισθῇ ὅτι τὸ σῶμα τὴν ἑαυτοῦ ψυχὴν διαπλάττει. Παραβάλωμεν τοὺς ἀρχαίους Ἕλληνας πρὸς τοὺς νῦν τοῦ πολιτισμοῦ ἡγουμένους λαοὺς καὶ θὰ ἴδωμεν τὴν μεγίστην ἀντίθεσιν. Αἱ παλαῖστραι καὶ τὰ γυμνάσια ἐκείνων ὑπῆρξαν τὰ φλογερὰ ἐργαστήρια, ἐν οἷς ἐσφυρηλατοῦντο καὶ συνεκεράννυντο πάντα ἐκεῖνα τὰ εὐγενῆ σπέρματα ἐν ταῖς καρδίαις τῶν νέων, ἐξ ὧν λαοὶ ὅλοι τρέφονται. Τὰ γυμνάσια ὑπῆρξαν τὰ ἐντευκτήρια τῶν ἐφήβων μετὰ τῶν ἐξεχόντων προσώπων καὶ τοῦ φιλοσόφου Σωκράτους, καὶ ἔνθα ἀγωνίσματα σωματικοῦ κάλλους, ῥώμης, εὐκαμψίας ἐτελοῦντο, ἐκεῖ ἐν ταῖς στοαῖς ἐμαιεύοντο αἱ τῶν νέων διάνοιαι πρὸς ἀνίχνευσιν καὶ ἐκκάλυψιν τῶν ὑψίστων τοῦ βίου προβλημάτων. Οἵα ἁρμονία! οἵα τῷόντι δαιμονία ἀντίληψις τοῦ προορισμοῦ τοῦ ἐπιγείου βίου τῶν ἀνθρώπων! Ἐνῷ τὰ νῦν τὰ πνευματικὰ φυτώρια πῶς ἔχουσι, Μεγαλοσχήμονα προγράμματα διδακτέας πνευματικῆς ὕλης μεμεστωμένα προωρισμένα εἰσὶ σύγχυσιν ἐν ταῖς κεφαλαῖς νὰ ἐμποιήσωσι τῶν νέων, καὶ τῇ ἀληθείᾳ ἂν θέλῃ τις ἔννοιαν νὰ λάβῃ τῆς παρ' Ἀριστοφάνει ἐξελισσομένης πρὸ τοῦ Στρεψιάδου κωμικῆς σκηνῆς τοῦ φροντιστηρίου τοῦ Σωκράτους, δύναται ἐνώπιον αὐτοῦ ζῶσαν νὰ ἔχῃ τὴν εἰκόνα. Οὐδόλως λοιπὸν παράδοξον, ὅτι διὰ τῆς μονομεροῦς ἀλογίστου τοῦ πνεύματος καλλιεργείας πάσης ἰκμάδος ψυχῆς τε καὶ σώματος ἐξαντλουμένης καὶ διὰ τῆς κατακλυζούσης πληθώρας τῆς δαμαστέας πνευματικῆς ὕλης τοῦ ἀνθρωπίνου πνεύματος οὐδέποτε εἰς σύννοιαν καὶ διαφώτισιν περὶ τῶν αὐτοῦ εὐγενῶν πρὸς τὴν ἀνθρωπότητα καθηκόντων καιρὸν ἔχοντος νὰ ἐγκύψῃ, οἰκτρὰ παρατηρεῖται ἀδιαφορία πρὸς τὰς ἠθικὰς ἀρχὰς παρά τε τοῖς ἀτόμοις καὶ τοῖς ἔθνεσιν. Ἔτι δὲ χεῖρον παρ' ἡμῖν ἰδίᾳ τοῖς Ἕλλησιν ἔχει τὸ πρᾶγμα, διότι καὶ τὴν αὐτὴν ὕλην ἐν ὀλιγωτέροις ἔτεσι παιδεύσεως πονοῦμεν νὰ καταδαμάσωμεν, ἐνῷ ἠδυνάμεθα ἓν ἢ καὶ δύο ἔτη νὰ προσθέσωμεν εἰς τὴν γυμνασιακὴν ἡμῶν παίδευσιν καὶ νὰ ἐλαττώσωμεν τὰς ὥρας τῆς διδασκαλίας, δύο μετὰ μεσημβρίαν ἡμέρας νὰ καθιερώσωμεν πρὸς ἐκδρομὰς καὶ παιδιάς, συντόνως δὲ τῆς σωματικῆς ἀσκήσεως νὰ ἐπιμελώμεθα, ἵνα ἐπαναφέρωμεν τὸ σφρῖγος εἰς τὴν πλαδαρὰν ὁσημέραι καθισταμένην νεότητα καὶ τὴν ἔξαρσιν αὐτῆς πρὸς τὰ εὐγενῆ ἰδεώδη. Σωματικὴ ἐκθήλυνσις συνεπάγεται προσέτι ἠθικὴν κατάπτωσιν, καὶ πνευματικὴ διαύγεια καὶ γονιμότης εἶνε τὸ ἀποτέλεσμα σωματικῆς ἀποσκληρύνσεως καὶ ὑγείας. Ὅσῳ δὲ ὑψηλότερον αἴρεται ἡ σωματικὴ δύναμις καὶ δραστικότης, τοσούτῳ μεῖζον καθίσταται τὸ ζωτικὸν σφρῖγος τῶν ἐπιγιγνομένων γενεῶν.

Αἱ σωματικαὶ ἀσκήσεις διὰ τὰ θήλεα.

Ἀλλ' οἱ νεώτεροι χρόνοι γοργῶς βαίνοντες εἰς ἐπανόρθωσιν διεστραμμένης ἀντιλήψεως τοῦ ἐπιγείου προορισμοῦ τοῦ ἀνθρώπου, ὥσπερ μετὰ σοβαρότητος ἀντελάβοντο τοῦ ζητήματος τῆς προσηκούσης παιδεύσεως σωματικῆς τε καὶ πνευματικῆς τοῦ ἄρρενος φύλου οὕτω οὐδαμῶς καὶ τοῦ θήλεος ἐπελάθοντο. Αὔρα ἡδυπνόως προσθωπεύουσα τῆς τῶν φυσικῶν ἐπιστημῶν ἐξελίξεως καὶ προόδου καὶ τῆς εἰς τὸ πνεῦμα τοῦ Χριστιανισμοῦ ἐμβαθύνσεως εἶνε καὶ ἡ ἀπό τινος χρόνου παρατηρουμένη κίνησις πρὸς ἀνόρθωσιν τοῦ γυναικείου φύλου διὰ μορφώσεως τῷ ὀργανισμῷ αὐτοῦ ἰδιαζούσης. Καρπὸς εὔχυμος τοῦ Χριστιανισμοῦ μὲν ἀφ' ἑνός, τῆς διὰ τῆς ἐπιστήμης δὲ διαφωτίσεως τοῦ πνεύματος ἀφ' ἑτέρου εἶνε καὶ ἡ τῇ γυναικὶ ἀναγνώρισις τῆς ἐμπρεπούσης θέσεως. Ἀλλ' ὁ καρπὸς οὗτος μακρὸν ἔτι τὸ στάδιον ἔχει μέχρι τῆς τελείας αὐτοῦ ὡριμάνσεως. Τονίζεται μὲν πολλαχῶς ὅτι ὀφείλει ἡ γυνὴ τὴν προσήκουσαν ἐν τῇ κοινωνίᾳ θέσιν νὰ καταλάβῃ ἀξία ταύτης καθισταμένη διὰ τῆς ἀναπετάσεως τῶν πυλῶν τῶν εὐγενῶν τῆς τέχνης καὶ ἐπιστήμης θησαυρῶν, ἀλλ' ἐν τῇ πράξει ἡ ἐφαρμογὴ προσκρούει καὶ ἐπὶ πολὺν ἔτι χρόνον θὰ ναυαγῇ, καθόσον μετά τινος δέους τὰ ἐπὶ τὰ πρόσω βήματα γίνονται καὶ ἡ ἀνωτέρα παίδευσις ἐξακολουθεῖ οὖσα μόνον τοῦ ἀνδρὸς κατὰ τὸ πλεῖστον προνομία. Καὶ ὁπόταν δ' ἔτι λόγος περὶ θεραπείας καὶ ἀσκήσεως τοῦ σώματος γίνηται ἀεὶ ὁ λόγος οὗτος περὶ τοῦ ἄρρενός ἐστι. Καὶ ἐν τῇ κλασσικῇ δὲ ἀρχαιότητι παραδόξως παρατηροῦμεν ὅτι, πλὴν τῆς χώρας τῶν ἀρρενωπῶν Λακαινῶν, ἐν τῇ κοιτίδι ἁρμονικῆς διαπλάσεως τοῦ καλοῦ καὶ τοῦ εὐτενοῦς καὶ σφριγώδους τῶν σωμάτων μετὰ ψυχῶν εὐγενῶν καὶ ἀγαθῶν, ἐν τῇ προνομιούχῳ δηλ. πόλει τῆς καλοκαγαθίας, ἀποκεκλεισμένη τῶν σωμ. ἀσκήσεων καὶ τῶν δημοσίων ἀγωνισμάτων ἦν ἡ γυνή, καὶ ἡ χαρίεσσα καὶ εὐκόμωσα, κρόκου καὶ μύρων ἀποπνέουσα Ἀτθὶς πλεῖστον ἑαυτῆς ἔπαινον ᾔδει νὰ νομίζῃ ὁπότε μηδὲ κατ' ἐλάχιστον αὐτῆς κλέους ἐν τοῖς ἄρρεσιν ᾖ. Μόλις ἀπὸ τῶν τελευταίων δεκαετηρίδων τοῦ παρελθόντος αἰῶνος ἤρξατο μνεία νὰ γίνηται γυμναστικῶν παιδιῶν καὶ ἀσκήσεων τῆς θηλείας νεότητος καὶ ὧραί τινες ὑπὲρ τούτων ἐν τῷ προγράμματι νὰ διατίθωνται. Ἀλλ' ὅτι οὐ μόνον ἡ νεᾶνις, ἀλλὰ καὶ ἡ γυνὴ δύναται καὶ περί τινα ἄλλα νἀσχοληθῇ ἢ μόνον περὶ τὴν τοῦ οἴκου οἰκονομίαν καὶ τὸ κλειδοκύμβαλον, ὅτι καὶ αὐτὴ ὀφείλει διὰ ποικίλων ἀσκήσεων νἀποσκληρύνῃ τὸ σῶμα, νὰ κολυμβᾷ νὰ ἱππεύῃ, ποδηλατοδρομῇ, ἐξέρχηται εἰς ἐκδρομάς, ἐν μακροῖς δρόμοις ἀσκῆται κλπ., περὶ τούτου οὐδὲ νῦν, μεθ' ὅλην τὴν στεντορείαν διακήρυξιν καὶ ἀποδοχὴν τῶν θεωριῶν. μεθ' ὅλον τὸ κῦρος τῶν ὠφελειῶν τῶν σωματικῶν ἀσκήσεων, σκέπτεταί τις μετὰ σοβαρότητος, ἄγαν εὐλαβούμενος μὴ τῆς τελματώδους ὀρθοδοξίας τῆς νωχελείας ἀποστὰς περιπίπτῃ εἰς τὰς πλεκτάνας τῆς αἱρετικότητος.

Ἀλλ' ἐρωτῶμεν: διατί δὲν ὀφείλει καὶ ἡ γυνή, ἀφοῦ καὶ αὐτὴ ἔχει πόδας, βραχίονας, χεῖρας, πνεύμονας, νὰ ἀσκῇ τὰ ὄργανα αὐτῆς ταῦτα, γνωστοῦ μάλιστα ὄντος ὅτι ὄργανον μὴ ἀσκούμενον μαραίνεται καὶ ἀτροφικὸν καθίσταται; Ἂς μὴ νομίσῃ δέ τις ἢ ὅτι θὰ κολακεύσῃ τὸ γυναικεῖον φῦλον. ἢ ὅτι σοφόν τι θὰ εἴπῃ, διισχυριζόμενος ὅτι ὁ ὀργανισμὸς τῆς γυναικὸς εἶνε τρυφερώτερος τοῦ τοῦ ἀνδρὸς καὶ διὰ τοῦτο δὲν ἐπιδέχεται σωματικὴν ἄσκησιν· χιλιάδων ἐτῶν συστηματικὴ κακουργία κατὰ τοῦ γυναικείου φύλου τελεῖται καὶ διεστραμμένη ἀντίληψις τοῦ γυναικείου προορισμοῦ ἐγκαθειργμένον αὐτὸ κατέχει ἐντὸς τῶν εὐρωέντων καὶ ἀσφυκτικῶν τοῦ οἴκου θαλάμων, καὶ ὅμως ἡ ὁμιχλώδης αὐτῶν ἀτμόσφαιρα δὲν κατώρθωσε τελείως νἀφαιρέσῃ τὴν ζωὴν τοῦ ὀργανισμοῦ τούτου, ὅστις πολλῷ ἰσχυρότερος τοῦ τοῦ ἀνδρὸς πρέπει νὰ κριθῇ, ἀφοῦ μετὰ τοσούτων αἰώνων ὅλων στρεβλωτικὴν ἀνατροφὴν ἐξακολουθεῖ παρέχων ζωὴν εἰς ἕτερα ἀνθρώπινα ὄντα. Ἀλλὰ βεβαίως φυσικὸν ἦν τὸ μυστήριον τοῦτο τῆς ζωϊκῆς δημιουργίας ὁ τοκετός, ὑποστάντος τοῦ ὀργανισμοῦ τοσαύτην ἐκφαύλισιν, ἐκ φυσικοῦ καὶ ἀνωδύνου ν' ἀποβῇ τεχνητὸν σχεδὸν καὶ πικριῶν καὶ πόνων μεστόν. Πρὸς δὲ τὴν διατήρησιν τῆς ὑγιοῦς καταστάσεως τοῦ πνεύματος καὶ ἐνίσχυσιν αὐτοῦ δὲν ἀρκεῖ ὁ νωχελὴς περίπατος, ἀλλ' ἀναγκαία εἶνε κίνησις ἐν καθαρῷ ἀέρι τῆς ἐλευθέρας φύσεως, ἐκδρομαί, ἀναβάσεις καὶ καταβάσεις λόφων, ἱππασία καὶ πᾶσα ἐν γένει κίνησις, δι' ἧς τό τε σῶμα ὅλον ἀσκεῖται καὶ τῶν πνευμόνων εὐρυνομένων βαθυτέρα ἡ ἀναπνοὴ καὶ ἀπορρόφησις τοῦ καθαροῦ ἀέρος καθίσταται· Διότι ἐν μόνῳ τῷ περιπατεῖν, ἵστασθαι, καθῆσθαι ἀναπνέομεν ἀεὶ διὰ μικροῦ μόνον μέρους τοῦ πνεύμονος, οὐχὶ δ' ὅλος ὁ πνεύμων εἰς κίνησιν τίθεται· ὅσῳ δ' ἧττον κινούμεθα, τοσούτῳ μᾶλλον ἐθιζόμεθα πρὸς τὸ νἀναπνέωμεν ἐπιπολαίως καὶ τοσούτῳ μᾶλλον ὁ πνεύμων πωροῦται. Ὀφείλει λοιπὸν ἡ σημερινὴ ὑγιεινὴ νἀπαιτῇ τὴν θεραπείαν, ἄσκησιν καὶ ἀποσκλήρυνσιν τοῦ γυναικείου σώματος ἐν καθαρῷ ἀέρι διὰ ποικίλων μέσων πορίζοντων τῷ σώματι κίνησιν καὶ παιδιὰν ἅμα· τὸν δὲ πρὸς τοῦτο χρόνον ὀφείλει νὰ ἐξεύρῃ ἡ κοινωνία αὐτοῦ τοῦ ἐθνικοῦ μέλλοντος λόγον ἔχουσα. Ἂς μὴ κατεχώμεθα δὲ ὑπὸ τῆς προκαταλήψεως, ὅτι αὕτη ἢ ἐκείνη ἡ κίνησις δὲν ἐμπρέπει γυναικί, Ἐμπρέπει αὐτῇ νὰ ᾖ ὑγιής, ἐμπρέπει ἄρα καὶ ποικίλη κίνησις μετὰ τέρψεως γινομένη. Ἐν Ἀγγλίᾳ πάντα τὰ γυμναστήρια ἀναπεπταμένας ἔχουσι τὰς πύλας οὐ μόνον εἰς τοὺς ἄνδρας, ἀλλὰ καὶ εἰς τὰς νεάνιδας καὶ εἰς τὰς γυναῖκας.

Τὸ αὐτὸ δὲ συμβαίνει ἐν Σουηδίᾳ καὶ Νορβηγίᾳ, ἤρξατο δὲ τυγχάνον ἀπομιμήσεως, καὶ ἐν Βελγίῳ Γαλλίᾳ Γερμανίᾳ. Δεινῶς ἀπατώμεθα, ἂν νομίζομεν ὅτι διὰ μόνων τῶν ἐλαχίστων ὡρῶν τῆς γυμναστικῆς τῶν σχολείων θἀποκαταστήσωμεν τὴν εὐρωστίαν ἧς μεγίστην χρείαν ἔχει ὁ νέος γυναικεῖος ὀργανισμός· Ἔχουσιν ἀπόλυτον χρείαν αἱ νεάνιδες πολλάκις νἀπαλλάσσωνται τοῦ βακτηριοπληθοῦς κονιορτοῦ τῶν παραδόσεων καὶ ἐν ποικίλαις ἐκδρομαῖς τό τε σῶμα ν' ἀσκῶσι καὶ τοὺς πνεύμονας διευρύνωσι δι' ἀπλήστου καὶ βαθυτάτης ἀναπνοῆς καθαροῦ ὀξυγονούχου ἀέρος καὶ τὸν νοῦν νἀποκαθαίρωσι παντοίων σκέψεων καὶ διαλογισμῶν οὐχὶ πανταπᾶσιν ἀνεπιλήπτων, μάλιστα δὲ τὸ αἰσθητικὸν νὰ καλλιεργῶσι διὰ τῆς ἀμέσου μετὰ τῆς φύσεως ἐπικοινωνίας.

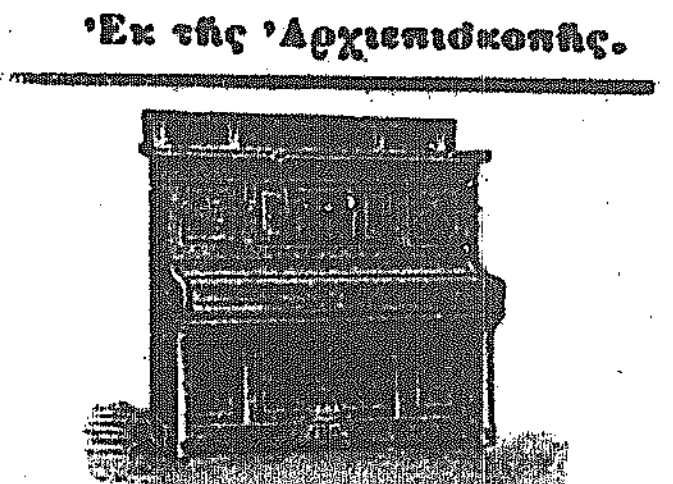
Ἐν γένει ἂς ἐθίζωμεν τὴν νεότητα πρὸς τὴν σκληραγωγίαν. Ἀλλὰ πρωτίστως δὲν πρέπει νὰ ἐπιλανθανώμεθα ὅτι κυριωτάτη ἰδιότης τοῦ παιδὸς εἶνε ἡ φυσικότης, ἁπλότης καὶ ἀφέλεια, ἡ παιδικότης, ἥτις ἐν τῷ νῦν κρατοῦντι συστήματι τῆς παιδεύσεως καταστρέφεται καὶ ῥυτιδοῦται. Παῖς φυσικός, οὐχὶ διὰ διεστραμμένης οἰκιακῆς ἀγωγῆς καταστὰς ψελλιζόμενον γερόντιον, ἀεὶ παίζει· δὲν πρέπει ἄρα νὰ πειρώμεθα ἐκ φιλοπαιγμόνων νὰ καταστήσωμεν τοὺς παῖδας σοφοὺς κρονοληροῦντας. Ὀφείλομεν νἀποδῶμεν αὐτοῖς τὰς παιδιὰς ἐὰν θέλωμεν ἐνωρὶς νὰ θεραπεύσωμεν τὸν ἀνάπηρον αὐτῶν καὶ ἀποδείξωμεν ὄντα ζωηρά, ὑγιῶς ἔχοντα, ἀληθῆ ἐαρινὰ ἄνθη ἐπὶ τοῦ δένδρου τοῦ ἀνθρωπίνου γένους. Ἀποδεξώμεθα κατὰ τὸ πλεῖστον τὰς θεωρίας τοῦ Rousseau καὶ παυσώμεθα κακουργοῦντες κατὰ τῆς παιδικῆς φύσεως, ἣν ἐκ τρυφερᾶς νεότητος ἀποσπῶμεν τῶν παιδιῶν, ἵνα ἐγκαθιδρύσωμεν ἐν τῇ πνιγηρᾷ τῶν παραδόσεων ἀτμοσφαίρᾳ καθηλοῦντες αὐτοὺς ἐπὶ τῶν βάθρων. Ἂς βαίνῃ εὐμαρῶς ὁ βίος τοῦ παιδὸς καὶ ἂς ἐξελίσσηται ἐν αἰθριότητι καὶ εὐθυμίᾳ ἥ τε σωματικὴ καὶ ἡ πνευματικὴ αὐτοῦ ἀνάπτυξις. Καὶ αὐτὴ ἡ ἀναγκαστικὴ γυμναστική, ἰδίᾳ μετὰ ὑπερπόνησιν τῶν πνευματικῶν δυνάμεων διὰ μικροὺς παῖδας εἶνε βλαβερά. Ἡ παιδιὰ ὀφείλει βαθμηδὸν νὰ καταστῇ τοῦ λαοῦ ἔθιμον, εἰς τὸ αἷμα αὐτοῦ νὰ εἰσέλθῃ. Θαυμάζομεν τὴν ἐν τῷ κλασσικῷ ἔθνει ἐκπεφρασμένην ἁρμονίαν τῆς ἀνθρωπείας φύσεως· ἀλλ' αὕτη ἡ Ἑλληνικὴ ἁρμονία διὰ δεξιᾶς καὶ εὐμαροῦς καλλιεργείας πνεύματος καὶ σώματος ἀπετελέσθη, ἰδίᾳ δὲ διὰ τῶν ἐθνικῶν ἀγώνων, πανηγύρεων καὶ παιδιῶν. Πρὸς ταύτην τὴν ἁρμονίαν ὀφείλομεν νὰ συνίδωμεν, τὰς αἰσθήσεις ἡμῶν ἐκ νέου νὰ ὀξύνωμεν, τὸ δέμας ἡμῶν νὰ ἐξωραΐσωμεν τὰ μέλη ἡμῶν ἐλαστικὰ νὰ καταστήσωμεν. Πρὸς τοῦτο τὸ ἰδανικὸν σύμπασα ἡ ἀνθρωπότης, ὁ πεπολιτισμένος κόσμος ὀψὲ μὲν πως, ἀλλ' ὅμως ἔγνω μετ' ἰσχυρᾶς ἀποφάσεως νὰ βαδίσῃ. Καὶ δὲν θὰ παύσηται μὲν τὸ πνεῦμα ἐν ταῖς ἐπιστήμαις λουόμενον καὶ ἀμφιλαφῶς ἀναπτυσσόμενον διὰ γιγαντιαίων ἐν αὐταῖς ἁλμάτων, ἀλλ' ἀκριβῶς ὅσῳ ὑψηλότερα τὰ καθήκοντα τῆς πνευματικῆς δράσεως ἐν τῇ ἀγανεῖ τῆς ἐπιστήμης παλαίστρᾳ καθορίζουσι τῷ ἀνθρώπῳ αἱ διὰ τῶν αἰώνων πρόοδοι αὐτῆς τοιούτῳ μείζων ἡ ἀνάγκη ἐπιβάλλεται τῆς διατηρήσεως τοῦ σωματικοῦ σφρίγους, τῆς εὐθυμίας καὶ αἰθριότητος ἐν τῷ βίῳ τούτῳ, ὃν ἐκ βίου κοιλάδος τοῦ κλαυθμῶνος καθῆκον ἔχομεν νὰ μεταβάλωμεν εἰς βίον εὐδαιμονικὸν παράδεισον

(ἀκολουθεῖ)

ΓΝΩΣΤΟΠΟΙΗΣΙΣ

Γνωστοποιεῖται ὅτι λίαν προσεχῶς ἐνοικιάζονται τὰ ἑξῆς Μοναστήρια τῆς Ἀρχιεπισκοπῆς: τὸ τοῦ Ἁγ. Ἡρακλειδίου, τὸ τοῦ Ἁγ. Παντελεήμονος, Ἀχρᾶς καὶ τὸ τῆς Καντάρας. Οἱ θέλοντες νὰ ἐνοικιάσωσιν οἱονδήποτε τῶν Μοναστηρίων τούτων δύνανται νὰ ζητήσωσι πληροφορίας ἐκ τῆς Ἀρχιεπισκοπῆς καὶ νὰ κάμωσι τὰς προσφοράς των. Βραδύτερον δὲ θὰ ὁρισθῇ καὶ ἡ ἡμέρα τῆς ὁριστικῆς παραδόσεως αὐτῶν.

Ἐκ τῆς Ἀρχιεπισκοπῆς.

ΠΙΑΝΑ G. HEYL

Μεγάλη παρακαταθήκη Πιάνων τοῦ Καταστήματος G. HEYL, ἀνωτέρων πάσης ἄλλης μάρκας, συστημένων διὰ τὰ θερμὰ κλίματα κτλ.

Εὐκολίαι διὰ τὴν πληρωμήν.

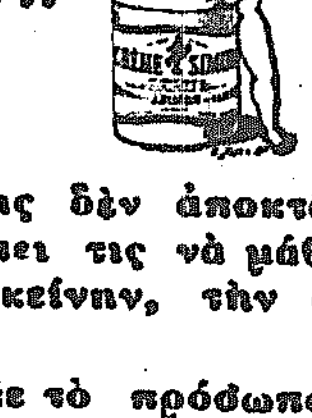
Γενικοὶ ἀντιπρόσωποι ἐν Κύπρῳ:

ΔΗΜΟΣΘΕΝΗΣ Ν. ΡΩΣΣΟΣ ΚΑΙ ΑΔΕΛΦΟΣ

Γραφεῖα παραπλεύρως τοῦ Ἀναγνωστηρίου τῆς «Ἀγάπης τοῦ Λαοῦ».

CRÈME SIMON

Ὡς τὸ γνωστὸν ἀπέναντι ΣΗΜΑ

Ἡ ὡραιότης δὲν ἀποκτᾶται, διὸ πρέπει τις νὰ μάθῃ νὰ διατηρῇ ἐκείνην, τὴν ὁποίαν ἔχει.

Μὴ ἀλείφετε τὸ πρόσωπον καὶ τὰς χεῖρας παρὰ διὰ τῆς πραγματικῆς CREME SIMON, ἥτις εἶνε γνωστὴ καὶ διαδεδομένη ἀνὰ τὸν κόσμον ἀπὸ τοῦ 1860.

Αἱ ἄλλαι σκευασίαι δὲν εἶναι παρὰ ἀπομιμήσεις τῆς CREME SIMON, ἥτις ἀληθῶς ἐμπεριέχει ὅλα τὰ συστατικὰ τῆς ὑγιεινῆς, ἐντελῶς ἀπηλλαγμένη λιπαρῶν οὐσιῶν.

Δύναταί τις νὰ ἀλείφῃ τὸ πρόσωπον ἢ τὰς χεῖράς του δι' ὀλίγου βεβρεγμένου λευκοῦ ὑφάσματος καὶ νὰ κάμνῃ ἐλαφρὰς ἐντριβὰς Poudre Simon. — Περιττὴ πᾶσα σύστασις διὰ τὸ ὑγιεινὸν τοῦ παρασκευάσματος τούτου. 7-12

ΕΜΠΟΡΙΚΟΝ ΔΕΛΤΙΟΝ

ΑΓΟΡΑ ΛΕΥΚΩΣΙΑΣ

Σῖτος τὸ κοιλὸν			γρ. 32—36
Κριθὴ	»		13—14
Βρόμη	»		10
Ὄροβος	»	»	36
Ἄνισον ἡ ὀκᾶ		»	5—5 1/4
Λινόσπορος	»	»	3
Κουκκία ξηρὰ	»	»	1 1/2—2
Σταφ. μαῦραι	»	»	2 1/2—3
» βρασταὶ	»	»	3
Γεώμηλα	»	παρ.	30—50
Κρόμμυα	»	»	20—30
Ἔλαια ἐντόπια ἡ λίτρα		γρ.	30—35
» ξένα	»	»	27—28
Βάμβαξ	»	»	30—32
Μαλλία	»	»	24—25
Οἶνοι τὸ γομάρι		»	160
Κουμανδαρία	»	»	220-250
Ρακὴ σοῦμα 20 β. ὀκᾶ		»	2

ΑΠΟΙΚΙΑΚΑ

Ὄρυζα ὁ σάκκος		»	195
Σάκχαρον	»	»	385
Σάπων ἑλληνικὸς ἡ ὀκᾶ		»	7

(Ὅλα μὲ λίραν Ἀγγλίας γρ. 182).

Τύποις «Λευκωσίας» Ε. Κ. Πετρίδου & Σίας